

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA SKOT - HOVĚZÍ MASO

PROSINEC
2015

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Český statistický úřad
Evropská komise
Eurostat
Generální ředitelství cel – MF ČR
Ministerstvo zemědělství ČR
Státní veterinární správa České republiky
Státní zemědělský intervenční fond
Úřední věstník EU
USDA – FAS
ÚZEI

Odbor živočišných komodit

Autoři:

Ing. Markéta Roubalová, CSc., MZe
Ing. Jan Vodička, MZe

Ředitel odboru živočišných komodit:

Ing. Jiří Hojer, MZe

Autorka touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Předkládaná situační a výhledová zpráva navazuje na zprávu, která byla vydána v prosinci 2014.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad chovatelů, studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz

Autor fotografie:

Ing. Jiří Minář

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, I 10 00 Praha I
Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-257-8, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
SKOT -
HOVĚZÍ MASO

PROSINEC
2015

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Vývoj komodit skot a hovězí maso na českém trhu.	5
Bilance užití a nabídky hovězího masa	8
Cenový vývoj skotu a hovězího masa	9
Zpracovatelský průmysl v ČR.	12
Zahraniční obchod se skotem a hovězím masem	15
Zahraniční trhy	19
Zásahy státu	25

ÚVOD

Předkládaná situační a výhledová zpráva (dále jen SVZ) monitoruje a hodnotí vývoj chovu skotu a situaci na trhu skotu a hovězího masa v České republice v roce 2014 s odhadem na celý rok 2015. Cílem zprávy je také informovat o opatřeních a základních pravidlech trhu v rámci Evropské unie s komoditami skot a hovězí maso.

Toto vydání navazuje na situační a výhledové zprávy „Skot – hovězí maso“ vypracované v předcházejících obdobích. Poslední situační a výhledová zpráva pro tyto komodity byla vydána v prosinci roku 2014.

Situační a výhledová zpráva Skot – hovězí maso je k dispozici také v elektronické formě na internetové síti na adrese www.eagri.cz.

SOUHRN

K 1. dubnu roku 2015 bylo dle údajů ČSÚ v České republice chováno 1 407 132 kusů skotu, což ve vztahu k předchozímu roku představuje navýšení o 33 572 kusů (+ 2,4 %). Ke konci 1. pololetí roku 2015 byly celkové početní stavy skotu ve výši 1 416 092 kusů, což ve vztahu k 1. pololetí roku 2014 představuje nárůst o 19 370 kusů (+ 1,4 %).

V kategorii krav chovaných v systému bez tržní produkce mléka došlo, tak jako i v předchozích 5 letech, k početnímu nárůstu. Nyní to bylo k 1. dubnu 2015 o 12 627 kusů na 203 958 kusů (+ 6,6 %), což představuje nejvyšší dosažený počet krav v této kategorii od roku 1994, tedy počátku sledování tohoto výrobního zaměření skotu. Podíl krav chovaných v systému chovu bez tržní produkce mléka činí 35,2 % z počtu krav celkem.

V kategorii krav chovaných v systému s tržní produkcí mléka došlo v roce 2014, na rozdíl od uplynulých cca 25 let, poprvé k nárůstu jejich početního stavu. V roce 2015 k 1. dubnu došlo k meziročnímu opětovnému zstupu, a to o 3 512 kusů na 376 144 (+ 0,9 %). Vzhledem k výraznému propadu ceny zemědělských výrobců mléka od 2. poloviny roku 2015, se nepočítá ve vývoji početních stavů dojníc s dalším výrazným růstem. Naopak hrozí opětovné snižování jejich početních stavů. Faktický dopad této nepříznivé ekonomické situace se v porovnatelných statistických výkazech a časových řadách projeví až po redakční uzávěrce této Situační a výhledové zprávy.

Pokles cen zemědělských výrobců mléka v Evropské unii i v České republice byl ovlivněn jednak převisem nabídky na světovém trhu a vyhlášením embarga dodávek do Ruska, ale také i rychlejším růstem produkce mléka v Evropské unii než v předchozích letech. V průběhu roku 2015 došlo k poklesu nákladové rentability výroby mléka až na -7,38 % s průměrnou ztrátou 0,61 Kč/l.

Vláda České republiky v souvislosti s tzv. mléčnou krizí, vydala nařízení vlády o poskytnutí dočasné mimořádné podpory pro zemědělce v odvětví živočišné výroby. Při poskytnutí této dočasné mimořádné podpory, o celkovém objemu cca 604 mil. Kč Ministerstvo zemědělství počítá s přidělením této podpory nejen na podporu chovu dojníc, ale také prasnic jako dalšího v současné době ohroženého sektoru. Rozdělení tohoto objemu podpory do uvedených dvou sektorů bylo provedeno na základě kalkulace poměru tržeb sektorů dojníc a prasnic v roce 2014, kdy na sektor chovu dojníc připadá 441 mil. Kč a sektor chovu prasnic 163 mil. Kč.

MZe vedle podpory na dobré životní podmínky zvířat (DŽPZ), která je realizovaná v rámci PRV již od roku 2015, nyní pracuje na zavedení nových národních dotačních programů do chovu dojníc. Těmito opatřeními se MZe snaží vedle základního účelu, kterým je podpora zlepšení životních podmínek dojníc a kvality produkovaných potravin, také zmírnit ekonomické dopady tzv. mléčné krize na chovatele dojníc. Tímto je vytvořena motivace nejen k udržení stávajícího početního stavu dojníc v ČR, ale i případného navýšení v dalších letech.

V roce 2015, jak je uvedeno výše, se zvýšily celkové počty kusů chovaného skotu a krav BTM. Tato skutečnost by se měla promítnout ve vyšší celkové produkci hovězího masa (meziroční nárůst přibližně o 0,7 %). Porážky jatečných zvířat podle dostupných údajů za tři čtvrtletí by měly mírně růst. Předpokládá se stagnace eventuálně mírné omezení spotřeby hovězího masa meziročně vlivem stále ještě vysokých cen. Zahraniční obchod s živým skotem vykazuje v posledních cca 10 letech s mírnými výkyvy stálý vzestup jak v objemu, tak i ve finančním vyjádření. Zejména v posledním uzavřeném roce 2014, kdy objem dosáhl salda + 4,0 mld. Kč, zatímco v roce 2013 to bylo 3,7 mld. Kč. V roce 2015 zahraniční obchod s živým skotem vykazoval za tři čtvrtletí stejnou tendenci.

V roce 2014 podle ČSÚ vzrostly v meziročním srovnání porážky jatečného skotu celkem o 1,3 % (tj. o 3,1 tis. kusů) na 242,8 tis. kusů. To se také promítlo do vyšší nabídky hovězího masa na domácím trhu. I přes nárůst produkce bylo nutno díky vyšší tuzemské poptávce, podpořené stagnací spotřebitelských cen, doplnit tuzemskou nabídku zvýšenými dovozy hovězího masa. Meziročně se v ČR zvýšily především porážky jatečných býků o 8,7 % (+ 8,4 tis. kusů) na 105,3 tis. kusů a mírně i jatečných telat o 7,5 % (+ 0,8 tis. kusů). Naproti tomu klesla nabídka jatečných krav o 4,1 % na 104,4 tis. kusů i jatečných jalovic o 7,0 % na 22,0 tis. kusů. K nižším porážkám jatečných krav došlo důsledkem blížícího se ukončení systému kvót na mléko a díky výrazně dobré rentabilitě produkce mléka v roce 2014.

Na celkových porážkách skotu v ČR se podíleli nejvýznamněji jateční býci (43,4 %), těsně následovaní jatečnými kravami (43,0 %), zatímco podíl jalovic a telat byl tradičně nižší a představoval pouze 9,1 %, resp. 4,6 %. V roce 2015 se podle dosavadního vývoje předpokládá objem porážek mírně vyšší než v roce 2014 o cca 1 %.

V pohledu posledních několika let se celková bilance výroby hovězího masa v letech 2010 až 2012 meziročně příliš nelišila. Výroba byla na úrovni přes 170 tis. t živé hmotnosti skotu. Výroba v roce 2013 poklesla na 164,0 tis. tun ž. hm., což představovalo meziroční pokles o 6,8 tis. t. (- 4,0 %). V roce 2014 vzrostla celková produkce hovězího masa o 3,4 %. Vlivem stagnace cen hovězího masa se v tomto roce zvýšila celková spotřeba o 3,8 % a stagnovala míra soběstačnosti na úrovni cca 140 %, protože produkce rostla stejným tempem jako spotřeba.

V zahraničním obchodě s čerstvým, chlazeným a mraženým masem je však dlouhodobě stále dosahováno záporné obchodní bilance. V roce 2014 bylo zaznamenáno v rámci skupiny čerstvého a chlazeného masa záporné finanční saldo ve výši -1,8 mld. Kč a ve skupině mraženého hovězího masa na úrovni - 0,2 mld. Kč. V roce 2015 v období leden až září bylo ve skupině čerstvého a chlazeného hovězího masa záporné saldo 1,3 mld. Kč, u hovězího masa zmraženého bylo záporné saldo ve výši pouze 0,1 mld.

V roce 2014 hrubá produkce hovězího masa včetně telecího v Evropské unii podle údajů Evropské komise meziročně mírně vzrostla o 2,5 % na 7,68 mil. t, tj. o 0,19 mil. t. Hlavním důvodem byl jednak příznivý vývoj cen jatečného skotu v předchozích dvou letech (2012 a 2013), ale i meziročně vyšší export hovězího masa do třetích zemí a nárůst spotřebitelské poptávky podnícený poklesem cen v roce 2014. Na celkové produkci masa v Evropské unii (44,7 mil. t) se v roce 2014 hovězí a telecí maso podílelo ve výši 17,2 %. Obsadilo tak třetí příčku za masem vepřovým (podíl 51,0 %) a drůbežím (podíl 30,7 %), ale umístilo se před masem skopovým a kozím (pouze 2,0 %).

V roce 2015 se v Evropské unii očekává mírné zvýšení produkce hovězího a telecího masa. Tomuto trendu napovídají mírně rostoucí stavy skotu i základního stáda krav v loňském roce a rovněž předpovědi expertů jednotlivých členských zemí na trh s hovězím masem. Předpokládá se, že by celková produkce v Evropské unii mohla v roce 2015 dosáhnout 7,82 mil. t jatečné hmotnosti, což bude přibližně o 2,0 % více než v roce 2014 (tj. o 140 tis. t).

VÝVOJ KOMODIT SKOT A HOVĚZÍ MASO NA ČESKÉM TRHU

Početní stavy skotu

K 1. dubnu roku 2015 bylo dle údajů ČSÚ v České republice chováno 1 407 132 kusů skotu, což ve vztahu k předchozímu roku představuje navýšení o 33 572 kusů (+ 2,4 %). Ke konci 1. pololetí roku 2015 byly celkové početní stavy skotu ve výši 1 416 092 kusů což ve vztahu k 1. Pololetí roku 2014 představuje nárůst o 19 370 kusů (+ 1,4 %).

V kategorii krav chovaných v systému s tržní produkcí mléka došlo v roce 2014, na rozdíl od uplynulých cca 25 let, poprvé k nárůstu jejich početního stavu. V roce 2015 došlo k meziročnímu opětovnému vzestupu, a to o 3 512 kusů na 376 144 (+ 0,9 %). Vzhledem k rapidnímu poklesu ceny zemědělských výrobců mléka se nepočítá ve vývoji početních stavů dojníc s dalším výrazným růstem.

V kategorii krav chovaných v systému bez tržní produkce mléka došlo, tak jako i v předchozích 5 letech k početnímu nárůstu. Nyní to bylo o 12 627 kusů na 203 958 kusů (+ 6,6 %), což představuje nejvyšší dosažený počet krav v této kategorii od roku 1994, tedy počátku sledování tohoto výrobního zaměření skotu. Podíl krav chovaných v systému chovu bez tržní produkce mléka činí 35,2 % z počtu krav celkem.

Vývoj početních stavů skotu celkem a krav dle kategorií k 1. 4. (ks)

Kategorie	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Skot celkem	1 520 136	1 473 828	1 428 329	1 397 308	1 373 645	1 391 393	1 401 607
Krávy dojené	495 962	466 173	436 806	432 578	424 017	410 349	405 532
Krávy chované v systému bez tržní produkce mléka	100 333	124 149	136 081	141 146	139 706	154 337	163 163
Krávy celkem	596 295	590 322	572 887	573 724	563 723	564 686	568 695

Kategorie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Skot celkem	1 363 213	1 349 286	1 343 686	1 352 685	1 352 822	1 373 560	1 407 132
Krávy dojené	399 518	383 523	373 832	373 136	367 327	372 632	376 144
Krávy chované v systému bez tržní produkce mléka	160 285	167 722	177 704	178 089	184 597	191 331	203 958
Krávy celkem	559 803	551 245	551 536	551 223	551 924	563 963	580 102

Pramen: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat

Poznámka: v roce 2002 k 1. 3., od roku 2003 je soupis hospodářských zvířat sledován k 1. 4. daného roku

V České republice je chov skotu tradičně dle historického vývoje soustředěn především do větších zemědělských podniků, přesto však počty malých chovatelů neklesají, naopak v roce 2014 došlo k jejich navýšení. Podle údajů Ústřední evidence hospodářských zvířat se ke konci roku 2014 zabývalo v ČR chovem skotu celkem 18,2 tis. podniků, což znamenalo meziročně zvýšení o 841 podniků, tj. o 4,8 %. Nejvýrazněji se zvýšil počet malých zemědělců s chovy skotu do 50 ks (o 5,3 %, tj. o 532). Naopak nejvíce ubylo velkých podniků s počtem zvířat nad 1 000 ks (o 28,6 %, tj. o 168) a jejich počet klesl na 419. Největší podíl zvířat (tj. 66 %) z celkové populace skotu v ČR byl v roce 2014 chován celkem v 800 podnicích. V ČR je více než 47 % zemědělských podniků chovajících skot soustředěno v krajích Jihočeském, Kraji Vysočina, Středočeském a Moravskoslezském. Průměrný počet kusů skotu připadajícího na 1 podnik se meziročně snížil z 88 ks v roce 2013 na 85 ks v roce 2014. Podniků zabývajících se výkrmem býků bylo v roce 2014 evidováno 11,1 tis. a proti roku 2013 nedošlo ke změně jejich počtu. Více než polovina (58 %) chovaných býků byla vykrmována v 886 podnicích s koncentrací zvířat v rozmezí 51-500 ks. Chovatelů krav BPM bylo v roce 2014 evidováno 7,8 tis., z toho téměř 64 % chovalo méně než 4 krávy.

Porážky skotu

V roce 2014 podle ČSÚ vzrostly v meziročním srovnání porážky jatečného skotu celkem o 1,3 % (tj. o 3,1 tis. ks) na 242,8 tis. ks. To se také promítlo do vyšší nabídky hovězího masa na domácím trhu. I přes nárůst produkce bylo nutno díky vyšší tuzemské poptávce, podpořené stagnací spotřebitelských cen, doplnit tuzemskou nabídku zvýšenými dovozy hovězího masa. Meziročně se v ČR zvýšily především porážky jatečných býků o 8,7 % (+ 8,4 tis. ks) na 105,3 tis. ks a mírně i jatečných telat o 7,5 % (+ 0,8 tis. ks). Naproti tomu klesla nabídka jatečných krav o 4,1 % na 104,4 tis. ks i jatečných jalovic o 7,0 % na 22,0 tis. ks. K nižším porážkám jatečných krav došlo důsledkem blížícího se ukončení systému kvót na mléko a díky výrazně dobré rentabilitě produkce mléka v roce 2014.

Na celkových porážkách skotu v ČR se podíleli nejvýznamněji jateční býci (43,4 %), těsně následovaní jatečnými kravami (43,0 %), zatímco podíl jalovic a telat byl tradičně nižší a představoval 9,1 %, resp. 4,6 %.

V roce 2015 se podle dosavadního vývoje předpokládá objem porážek mírně vyšší než v roce 2014 o cca 1 %.

Od ledna roku 2010 se ve statistickém zjišťování používá nové rozčlenění kategorií poráženého skotu.

Porážky skotu v ČR dle kategorií (ks)

Rok	2006	2007	2008	2009
Krávy	120 228	110 773	112 581	122 041
Býci do 2 let	-	76 977	79 928	75 920
Býci ostatní	121 213	52 124	48 379	36 398
Voli	321	352	389	334
Jalovice	24 019	21 868	23 043	25 587
Kelata	7 805	7 563	9 349	9 074
Skot celkem	273 586	269 657	273 669	269 354

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Krávy	110 958	109 771	106 087	98 461	94 382	73 212
Býci	108 951	104 285	88 363	92 082	98 583	71 813
Voli	396	349	419	179	280	296
Jalovice	24 557	23 873	23 062	21 480	19 908	15 689
Mladý skot	2 156	1 872	2 225	1 735	1 980	1 553
Telata	8 457	8 239	7 397	7 277	7 854	5 902
Skot celkem	255 475	248 389	227 553	221 214	222 987	168 465

Pramen: ČSÚ, Přehled o porážkách hospodářských zvířat

Poznámka: * leden – září

kategorie pro statistiku porážek vycházejí z nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1165/2008 (telata – skot do věku 8 měsíců, mladý skot – skot ve věku více než 8, ale nejvýše 12 měsíců).

Průměrná živá hmotnost poráženého skotu se v posledním období stále zvyšovala. V roce 2007 činila již 550 kg. V roce 2008 byl však díky vyššímu podílu porážených telat tento průměr snížen o 3 kg na 547 kg živé porážkové hmotnosti. V roce 2009 činila tato hmotnost 536 kg, toto velké snížení bylo způsobené zejména poklesem průměrné hmotnosti v kategorii býků, kde došlo k poklesu o více než 20 kg živé hmotnosti porážených kusů. V roce 2010 se porážková hmotnost opět dostala na 544 kg ž. hm. a tento trend zůstal zachován i v roce 2011. V roce 2012 je vidět váhový vzestup ve všech sledovaných kategoriích skotu (nejvíce v kategorii býci ostatní), což se projevuje i zvýšením celkové průměrné porážkové hmotnosti o 2 kg. V roce 2013 došlo v rámci jednotlivých kategorií jen k velmi nízkým váhovým rozdílům a průměrná porážková hmotnost se zvýšila proti roku 2012 o 3,1 kg. V roce 2014 nastala stagnace a růst porážkové hmotnosti se zastavil. Vzestup byl pouze o 0,5 kg na 549,7 kg.

Průměrná živá hmotnost poráženého skotu dle kategorií (kg živ. hm.)

Rok	2006	2007	2008	2009
Krávy	509,0	515,2	517,9	513,9
Mladý skot	-	599,9	601,1	606,9
Býci ostatní	601,9	649,2	649,7	628,2
Voli	576,5	565,5	542,0	532,6
Jalovice	457,0	464,4	460,1	456,2
Telata	101,9	104,0	104,0	101,9
Skot celkem	534,1	549,7	546,5	536,2

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Krávy	520,1	521,5	522,8	523,4	520,10
Mladý skot	289,9	276,4	280,5	277,9	269,10
Býci ostatní	627,2	627,4	637,6	637,0	639,70
Voli	525,3	527,3	550,5	557,4	539,30
Jalovice	460,4	457,1	462,7	463,5	450,10
Telata	105,7	104,3	108,5	104,0	98,90
Skot celkem	544,4	544,1	546,1	549,2	549,70

Pramen: ČSÚ, Přehled o porážkách hospodářských zvířat

Poznámka: kategorie pro statistiku porážek vycházejí z nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1165/2008 (telata – skot do věku 8 měsíců, mladý skot – skot ve věku více než 8, ale nejvýše 12 měsíců).

BILANCE UŽITÍ A NABÍDKY HOVĚZÍHO MASA

Výroba hovězího masa je dlouhodobě určována především poptávkou na domácím trhu a možnostmi exportu hovězího masa a zejména živého skotu na zahraniční trhy, ale také vzhledem k ekonomice chovu skotu výší evropských a národních dotačních opatření, včetně nastavení podmínek možnosti jejich čerpání jednotlivými chovateli skotu. V tomto směru je velmi aktuální v současné době probíhající vyjednávání při nastavování podmínek příští společné zemědělské politiky EU nejen z pohledu chovu skotu a produkce hovězího masa, ale i z komplexního vlivu chovu skotu na celou zemědělskou výrobu včetně souvisejících dalších návazných odvětví služeb a zpracovatelského průmyslu, a to při dodržování požadovaných ekologických opatření.

V pohledu posledních několika let se celková bilance výroby hovězího masa v letech 2010 až 2012 meziročně příliš nelišila. Výroba byla na úrovni přes 170 tis. t živé hmotnosti skotu. Výroba v roce 2013 poklesla na 164,0 tis. tun ž. hm., což představovalo meziroční pokles o 6,8 tis. t. (- 4,0 %). V roce 2014 narostla celková produkce hovězího masa o 3,4 %. Meziročně se navýšily porážky o 1,3 %. Vlivem stagnace cen hovězího masa se v tomto roce zvýšila celková spotřeba o 3,8 % a stagnovala míra soběstačnosti na cca 140 %, protože produkce rostla stejným tempem jako spotřeba.

V roce 2015 se zvýšily celkové počty skotu a krav BTM. Tato skutečnost by se měla promítnout ve vyšší celkové produkci hovězího masa (meziroční nárůst přibližně o 0,7 %). Porážky jatečných zvířat podle dostupných údajů za tři čtvrtletí by měly mírně růst. Předpokládá se stagnace event. mírné omezení spotřeby hovězího masa meziročně vlivem stále ještě vysokých cen.

Bilance výroby a spotřeby hovězího masa (tis.t živ.hm)

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Počáteční zásoba	9,0	7,7	11,9	12,0	7,1	9,1	11,8	11,3	11,8	7,1	8,7	7,4
Výroba	177,0	166,9	170,6	170,3	182,7	180,9	170,6	170,3	170,8	164,0	169,6	170,0
Dovoz	19,2	35,8	31,6	35,6	29,9	37,1	43,1	43,2	37,7	42,4	44,8	46,0
Celková nabídka	205,2	210,4	214,1	217,9	219,7	227,1	225,7	224,8	220,3	213,5	223,1	223,4
Domácí spotřeba	151,0	158,0	159,7	163,5	149,5	149,4	149,3	139,7	129,9	112,2	121,1	121,0
Vývoz	46,5	40,5	42,4	47,3	61,1	65,9	65,1	73,1	83,5	92,6	94,6	95,0
Celková poptávka	197,5	198,5	202,1	210,8	210,6	215,3	214,4	212,8	213,4	204,8	215,7	216,0
Konečná zásoba	7,7	11,9	12,0	7,1	9,1	11,8	11,3	11,8	7,1	8,7	7,4	7,4
Soběstačnost	117,2	105,6	106,8	104,2	122,2	121,1	114,5	121,6	131,5	146,2	140,0	140,5

Pramen : ČSÚ, ÚZEI, MZE, celní statistika

Poznámka: * odhad; ** předpoklad

CENOVÝ VÝVOJ SKOTU A HOVĚZÍHO MASA

Ceny placené zemědělským výrobcům (CZV) za jatečný skot

V posledních 3 letech lze ve všech hlavních kategoriích jatečného skotu sledovat poměrně stabilní stav CZV po jejich významnějším navýšení v roce 2012. Toto se projevovalo v kategoriích jatečných býků, jatečných krav a jatečných jalovic. Pouze u kategorie jatečných telat CZV od roku 2012, kdy došlo k její kulminaci, postupně výrazněji klesá. CZV jatečných býků v roce 2014 byla na průměrné výši 45,88 Kč za 1 kg živé hmotnosti, jatečných krav 29,87 Kč, jatečných jalovic 35,98 Kč a jatečných telat 50,36 Kč za 1 kg živé hmotnosti.

V České republice se na rozdíl od jiných okolních zemí, vzhledem ke kulinařské kvalitě, bohužel dlouhodobě neprojevuje odpovídající výše ceny za jatečné jalovice. Jejich cena se stále pohybuje mírně nad CZV za jatečné krávy (cca + 6 Kč) a hluboko pod průměrnou CZV za jatečné býky (cca – 10 Kč). Průměrná cena v EU je naopak nad CZV jatečných býků.

V roce 2014 vzrostla cena jatečných býků proti roku 2013 pouze o 0,8 %, ale za tři čtvrtletí roku 2015 byl nárůst ceny proti stejnému období roku 2014 o 2,7 %. Ceny zemědělských výrobců jatečných krav v živé hmotnosti naopak v roce 2014 klesly meziročně o 4,1 %, ale za 9 měsíců roku 2015 proti průměru roku 2014 stouply o 2,3 %. Důvodem byla zřejmě v tomto období vyšší procentické zastoupení hovězího masa ve skladbě výroby výsekových mas, masných výrobků, ale i konzerv proti roku 2014.

U jatečných jalovic byla situace obdobná jako u jatečných krav. V roce 2014 poklesla cena o 0,8 %, ale od ledna do září 2015 cena proti průměru roku 2014 stoupla o 3,1 %.

Docela výrazný pokles ceny byl u jatečných telat o 8,2 % v roce 2014 a v roce 2015 pokles pokračoval, i když o ne tak velké procento. Tento trend je dán stravovacími zvyklostmi obyvatelstva. V České republice není telecí maso obvyklým druhem konzumovaného masa.

CZV - býci jateční tř. j. S, E, U (Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	35,89	36,48	36,77	37,15	37,11	37,67	38,60	39,21	39,48	39,24	38,87	39,13	38,27
2005	39,54	39,84	40,87	41,44	41,93	41,92	42,29	42,15	42,09	41,18	40,83	40,72	41,31
2006	41,07	41,70	41,89	42,80	42,61	42,45	42,77	42,58	41,96	41,69	41,07	40,63	41,89
2007	40,58	40,48	40,77	40,71	40,57	40,38	39,81	39,27	39,27	39,08	38,62	38,57	39,84
2008	39,00	38,90	38,89	39,19	39,05	39,27	38,90	38,73	38,48	38,40	38,38	38,58	38,81
2009	39,27	40,71	41,72	41,74	41,22	40,75	39,92	39,44	39,32	38,47	38,16	38,64	39,95
2010	38,70	39,58	40,07	40,14	39,82	39,93	39,40	39,33	39,25	39,23	39,69	40,36	39,63
2011	41,70	42,44	42,39	42,42	42,10	41,46	41,20	41,46	41,45	42,32	42,64	43,53	42,08
2012	43,70	45,02	45,41	45,23	45,88	46,78	47,73	47,33	47,77	47,36	47,60	47,24	46,42
2013	46,73	47,19	46,81	47,00	45,76	45,72	44,81	44,74	44,67	44,16	44,21	44,58	45,53
2014	44,99	45,35	45,95	46,27	46,08	45,93	46,01	46,10	46,10	45,87	46,02	45,97	45,88
2015	46,45	46,94	46,88	47,68	47,54	47,13	47,36	47,45	46,66				47,12

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

Poznámka: Průměr roku je vypočten jako aritmetický průměr.

CZV - krávy jatečné tř. j. S, E, U (Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	18,41	18,52	18,83	19,29	20,52	22,17	23,97	24,78	24,97	25,24	24,94	25,09	22,96
2005	25,24	25,87	26,38	27,16	27,52	27,84	28,21	28,12	28,35	27,57	26,95	26,39	27,26
2006	26,82	26,84	26,96	27,00	27,26	27,52	27,76	27,51	27,17	27,23	27,02	27,48	27,24
2007	27,03	27,25	27,09	26,66	27,12	27,07	27,06	27,15	27,26	26,94	26,78	26,88	27,02
2008	26,65	26,68	26,72	27,14	27,24	27,64	27,95	27,02	26,76	26,62	26,83	26,46	26,97
2009	26,24	26,56	27,22	26,95	27,04	26,74	27,13	26,70	26,05	25,86	25,21	25,24	26,41
2010	25,42	25,54	26,27	26,03	25,82	25,97	26,13	26,18	26,03	25,85	26,01	25,55	25,90
2011	26,09	26,53	26,57	26,79	27,38	27,83	27,66	27,76	28,08	28,17	28,82	29,05	27,56
2012	29,25	29,73	30,57	31,07	31,10	31,94	31,90	32,83	33,52	32,71	33,56	32,54	31,73
2013	31,07	31,42	31,73	32,21	32,14	31,85	31,56	31,17	30,77	30,61	29,49	29,60	31,14
2014	29,16	29,10	29,71	29,79	30,13	30,74	30,36	30,67	30,26	29,58	29,05	29,03	29,87
2015	28,83	29,68	30,42	30,92	30,98	31,54	31,14	31,79	30,80				30,67

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

Poznámka: Průměr roku je vypočten jako aritmetický průměr.

CZV - jalovice jatečné tř. j. S, E, U (Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	25,03	25,33	25,41	25,85	26,56	27,18	27,81	28,61	28,70	28,98	28,48	29,18	27,63
2005	28,97	29,46	30,06	30,10	30,79	31,32	31,74	31,47	31,27	31,11	30,75	30,50	30,77
2006	30,65	30,68	31,16	32,06	31,50	31,59	31,60	32,61	31,79	31,23	30,41	29,99	31,28
2007	30,15	30,43	30,31	29,98	30,46	29,74	30,39	31,00	30,79	30,78	30,11	30,22	30,36
2008	30,34	30,13	30,03	30,72	31,14	31,12	30,68	30,72	30,14	30,37	30,32	30,95	30,55
2009	29,99	30,34	30,81	30,84	31,24	30,49	31,04	31,16	30,07	30,28	30,06	30,62	30,58
2010	30,34	30,62	30,94	30,54	30,57	29,96	30,33	31,00	30,10	30,19	30,58	30,20	30,45
2011	30,87	30,91	31,13	31,60	31,68	31,46	31,71	31,57	32,41	32,14	32,85	33,14	31,79
2012	32,47	32,88	33,64	34,15	34,78	35,44	35,92	36,25	36,91	36,47	36,22	36,37	35,13
2013	35,92	36,24	36,19	36,72	36,62	36,45	36,88	36,38	36,04	35,97	36,30	35,37	36,26
2014	35,79	36,03	35,70	35,20	36,05	36,18	36,37	35,86	36,91	35,85	35,86	35,44	35,98
2015	36,38	35,73	36,93	37,25	36,90	37,15	38,05	38,14	37,43				37,11

Poznámka: Průměr roku je vypočten jako aritmetický průměr.

CZV - telata jatečná (Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	42,28	38,61	40,71	42,38	44,84	50,29	54,31	56,79	54,71	55,86	55,47	57,27	51,21
2005	56,73	62,32	61,79	65,56	69,66	70,41	68,51	69,72	63,95	64,21	65,25	61,73	65,29
2006	63,23	65,73	69,38	68,15	70,91	69,87	73,06	67,11	66,56	61,65	60,43	58,55	65,69
2007	58,57	59,38	60,44	59,84	59,54	60,28	60,04	58,77	58,05	58,25	55,31	55,53	58,67
2008	56,13	54,68	55,15	55,52	53,41	53,80	52,46	52,49	49,50	47,98	48,93	47,32	52,28
2009	47,28	47,27	49,37	52,19	54,53	56,33	59,41	58,88	58,70	58,50	57,69	58,37	54,88
2010	58,92	58,82	59,81	58,00	58,23	57,83	58,75	58,14	58,31	56,60	56,46	57,38	58,10
2011	57,40	53,84	56,74	56,92	57,70	58,11	58,40	58,46	58,62	58,35	58,81	58,28	57,64
2012	58,98	58,86	59,16	60,04	60,58	60,99	60,56	62,63	63,79	63,84	62,50	63,26	61,27
2013	60,91	59,88	56,02	55,97	55,83	57,11	57,99	56,97	52,18	48,54	48,61	48,16	54,85
2014	47,67	46,27	49,93	49,19	51,70	51,16	50,37	51,91	52,43	52,61	50,73	45,82	50,36
2015	45,49	45,30	45,73	48,40	49,58	51,11	50,58	51,45	52,83				48,94

Pramen: ČSÚ, průměr roku podle metodiky ČSÚ

Poznámka: Průměr roku je vypočten jako aritmetický průměr.

Ceny průmyslových výrobců (CPV)

V rámci CPV hovězího masa se cena hovězího masa zadního bez kosti jako reprezentativního druhu hovězího masa nacházela od počátku roku 2014 v pozvolném poklesu. Proti roku 2013 cena průmyslových výrobců poklesla o 1,8 %, zatímco za tři čtvrtletí roku 2015 naopak stoupla o 2,2 % proti průměru roku 2014.

Ceny průmyslových výrobců za hovězí maso zadní bez kosti (Kč/kg)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2010	143,45	142,48	142,17	142,12	142,55	141,92	141,38	140,33	141,20	141,95	142,15	144,80	142,21
2011	145,20	144,36	144,76	145,75	145,75	145,60	144,66	144,44	144,65	147,67	146,55	145,95	145,45
2012	146,15	147,69	148,09	148,41	149,10	148,99	150,00	149,21	150,11	150,26	151,03	150,82	149,13
2013	150,79	149,84	148,76	147,44	146,95	146,98	146,92	146,80	146,98	146,90	145,98	145,07	147,40
2014	141,79	145,90	143,35	142,89	143,25	145,43	145,59	145,79	145,59	146,43	146,92	145,67	144,88
2015	146,60	147,51	147,72	148,32	148,33	148,51	148,56	148,73	148,38				148,07

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako vážený průměr

V roce 2014 i za 9 měsíců roku 2015 rostly ceny průmyslových výrobců i u hovězích výsekových mas (124,47 rok 2014, 125,51 I – III. Q 2015).

Spotřebitelské ceny (SC)

Ve sledovaných SC nejzastoupenějších druhů hovězího masa se do roku 2011 projevovala jejich celková vyrovnanost s jejich pozvolným vzestupem. Od roku 2012 však dochází k jejich výraznému vzestupu.

V roce 2013 následoval vzestup na cca 206,51 Kč/kg hovězí zadní bez kosti. V roce 2014 se však již projevil spotřebiteli dlouho očekávaný pokles u SC hovězího masa zadního bez kosti na 204,38 Kč za kg, což byl pokles o 1,1 %. V prvních 9 měsících roku 2015 docházelo k opětovnému poklesu na průměrnou cenu 203,41 Kč/kg (- 0,5 %).

Spotřebitelské ceny za hovězí maso zadní bez kosti (Kč/kg)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	147,39	147,79	147,92	147,69	146,93	147,48	151,16	152,57	153,86	155,08	153,25	153,73	150,40
2005	154,15	153,75	154,10	155,95	156,51	157,75	159,35	160,26	159,16	159,80	161,25	160,42	157,70
2006	160,88	161,42	162,77	164,40	164,49	165,44	165,75	166,24	166,69	167,51	167,91	167,41	165,08
2007	168,53	168,00	167,36	167,28	168,54	167,81	167,65	169,49	169,04	169,29	168,66	169,66	168,44
2008	172,84	173,22	172,32	173,65	174,17	174,62	175,49	176,47	175,83	174,79	176,23	176,17	174,65
2009	175,63	177,94	178,34	177,33	178,62	179,36	178,01	177,70	177,02	178,58	176,35	177,88	177,73
2010	177,89	176,73	175,29	175,23	175,67	174,87	176,92	175,09	173,75	173,53	173,03	175,27	175,31
2011	177,78	178,49	177,94	174,07	178,78	176,63	180,54	181,12	178,13	182,57	184,22	187,21	179,79
2012	192,23	193,63	192,88	199,53	195,52	199,84	201,05	202,67	203,79	206,50	206,12	205,25	199,92
2013	206,80	204,13	206,65	207,32	206,52	206,72	207,02	206,83	206,78	203,52	207,31	208,48	206,51
2014	207,92	207,18	204,44	203,14	205,50	201,00	201,31	199,85	206,37	205,80	205,89	203,07	204,38
2015	205,66	206,43	206,62	206,09	206,34	203,71	199,95	200,44	195,48				203,41

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Průměr roku je vypočten jako aritmetický průměr.

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL V ČR

Výroba masa a masných výrobků

Z údajů zpracovatelského průmyslu je od roku 2009 vidět zřetelný pokles celkové spotřeby masa, a to jak hovězího masa, tak i vepřového masa jako surovin pro vlastní výrobu v masokombinátech. V posledním uzavřeném sledovaném období 2014 to je pokles z 260 948 tun na 251 559 tun masa celkem (meziročně - 3,6 %). U hovězího masa byl vykázan ve výrobě v masokombinátech růst v jeho spotřebě z 28 468 tun na 29 278 tun (meziročně + 2,8 %). U vepřového masa byl taktéž zaznamenán pokles z 209 247 tun na 203 433 tun (meziročně - 2,8 %).

Ve velmi rozdílném poměru spotřeby hovězího a vepřového masa ve výrobě se jedná jednak o reakci na cenové poměry mezi těmito druhy masa, kdy průměrná CPV hovězího masa dosahuje více než dvounásobně výše průměrné CPV vepřového masa. Poměr spotřeby 11 % hovězího masa a 80 % spotřeby vepřového masa z celkové spotřeby masa ve výrobě je reakcí masných výroben na tlak obchodníků na nízké spotřebitelské ceny masných výrobků.

V roce 2015 za tři čtvrtletí byl zatím vidět výrazný pokles spotřeby masa celkem a tím také pokles jak hovězího masa, tak vepřového. Rozdíl je ale v cenách průmyslových výrobců, kde proti roku 2014 u hovězích výsekových mas stoupla cena o 0,8 % a u vepřového masa cena klesla dokonce o 8,8 %

Spotřeba masa pro vlastní výrobu v masokombinátech ČR

Období	Skladba v tunách			Skladba v %		Průměrná CPV hov. masa (Kč/kg)	Průměrná CPV vepř. masa (Kč/kg)
	Spotřeba masa celkem	z toho maso:		z toho surovina:			
		hovězí	vepřové	hovězí	vepřová		
2004	337 682	62 706	244 523	18,57	72,41	97,08	59,86
2005	318 296	50 503	241 001	15,87	75,72	105,57	59,01
2006	322 547	48 956	247 180	15,18	76,63	107,86	57,64
2007	323 558	45 964	251 489	14,21	77,73	108,98	54,76
2008	322 446	44 256	252 979	13,73	78,46	108,67	56,61
2009	312 779	41 458	244 510	13,25	78,17	109,42	55,27
2010	307 791	40 736	235 362	13,23	76,47	106,84	51,29
2011	296 647	37 360	234 154	12,59	78,93	109,80	53,96
2012	277 588	30 615	220 587	11,03	79,46	120,89	60,97
2013	260 948	28 468	209 247	10,91	80,19	123,48	62,04
2014	251 559	29 278	203 433	9,65	80,86	124,47	61,01
2015*	189 697	23 404	152 275	12,33	80,27	125,51	55,67

Pramen: Rezortní statistika TISČR SZIF; výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, čímž jsou ovlivněny uváděné objemy

Poznámka: TISČR SZIF – sleduje přibližně 50 % poražených zvířat v ČR

* - leden až září

V rámci výroby masných výrobků došlo v roce 2014 opět tak jako v i v předchozích 6 letech k poklesu objemu výroby. Pokles byl o 10 391 tun masa na 271 396 tun (meziročně pokles 3,4 %). Ke snížení došlo i v rámci jednotlivých sledovaných položek skladby.

Ve výrobě výsekového masa došlo v roce 2014, tak jako v předešlých letech k neustálému pozvolnému poklesu. V roce 2015 tento trend pokračoval. Procentní podíl výroby masných výrobků však vzhledem k postupné změně způsobu života obyvatelstva a jeho stravovacích návyků prochází naopak pozvolným zvyšováním.

Podíl výroby výsekového masa, masných výrobků a konzerv na celkové výrobě výrobků z masa v masokombinátech ČR

Rok	Skladba v tunách				Skladba v %		
	Výroba výrobků z masa celkem	z toho výroba:			z toho výroba:		
		výsekového masa	masných výrobků	konzerv	výsekového masa	masných výrobků	konzerv
2004	353 389	159 938	185 637	7 814	45,26	52,53	2,21
2005	336 796	156 835	174 198	5 763	46,57	51,72	1,71
2006	342 718	165 518	172 457	4 743	48,30	50,32	1,38
2007	341 610	165 164	172 637	3 809	48,35	50,54	1,12
2008	337 588	156 209	177 491	3 888	46,27	52,58	1,15
2009	331 466	152 977	175 384	3 105	46,15	52,91	0,94
2010	329 213	149 758	176 116	3 339	45,72	53,76	1,02
2011	320 217	146 347	171 956	1 914	48,42	56,90	0,63
2012	299 322	130 200	167 668	1 454	43,49	56,01	0,48
2013	281 760	118 124	162 729	907	41,92	57,75	0,32
2014	271 396	111 755	158 846	745	41,18	58,54	0,27
2015*	203 460	88 523	114 345	592	43,48	56,20	0,29

Pramen: Rezortní statistika TISČR SZIF výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, čímž jsou ovlivněny uváděné objemy.

Poznámka: TISČR SZIF – sleduje přibližně 50 % poražených zvířat v ČR

*- leden až září

Vývoj průměrných cen jatečných zvířat, výsekových mas v letech 2013 - 2014

	CZV Býci tř. SEUR Kč/kg ž. hm			CPV (OC) hov. výs. maso Kč/kg			CZV prasata tř. SEU Kč/kg ž. hm			CPV (OC) vepř. výsek. maso Kč/kg		
	2013	2014	2015*	2013	2014	2015*	2013	2014	2015*	2013	2014	2015*
Průměr roku	45,99	47,54	48,93	123,48	124,47	125,51	34,43	32,73	29,13	62,04	61,01	55,67

Pramen: Rezortní statistika TISČR SZIF

Poznámka: Ukazatel průměru roku je spočítán jako vážený průměr (i u uzenin a masových konzerv), u hovězího výsekového masa a vepřového výsekového masa propočten průměrné ceny na roční skladbu 2011 a 2012

* leden - září

Spotřeba hovězího masa

Spotřeba hovězího masa včetně telecího se v České republice po předchozí několikaleté stagnaci okolo 9 kg dostala se v roce 2013 na úroveň 7,5 kg, což z celkové spotřeby masa 74,8 kg na osobu a rok činilo pouze 10,0 %. Přičemž před cca 30 lety tento podíl byl na úrovni cca 33 %. Tento trend byl postupně způsoben jednak cenovými poměry mezi jednotlivými druhy masa, tak zejména i změnou dietetických a stravovacích návyků a zejména životního stylu, kdy se dává v dnešním způsobu života přednost přípravě rychlých teplých jídel z drůbežího či vepřového masa. Tento trend se i vůči zvyklosti nízké konzumace rybiho a skopového masa oproti jiným částem Evropy bude pravděpodobně udržovat i nadále. Vepřové maso v roce 2013 činilo s množstvím 41,3 kg podíl 53,9 % a drůbeží maso s 24,3 kg podíl 32,5 % z celkové spotřeby masa na obyvatele a rok.

Spotřeba nejdůležitějších druhů masa na obyvatele a rok (kg)

	1975	1985	1995	2000	2004	2005	2006
Maso celkem	86,6	89,3	82,0	79,4	80,5	81,4	80,6
Z toho:							
Hovězí	28,7	29,5	18,5	12,3	10,3	9,9	10,4
Telecí	1,3	0,8	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1
Vepřové	42,3	43,9	46,2	40,9	41,1	41,5	40,7
Skopové, kozí, koňské	*	*	*	0,3	0,2	0,4	0,4
Drůbež	9,6	10,6	13,0	22,3	25,3	26,1	25,9
Zvěřina	*	*	*	0,4	0,6	0,6	0,5
Králíci	*	*	*	3,0	2,9	2,8	2,6
Ryby	6,6	5,6	4,9	5,4	5,5	5,8	5,6

Pramen: ČSÚ, Ročenky – Spotřeba potravin

Poznámky: Ryby nejsou započteny v údaji maso celkem.,* v těchto letech s spotřeba uvedených druhů masa nesledovala.

Spotřeba nejdůležitějších druhů masa na obyvatele a rok (kg)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Maso celkem	81,5	80,4	78,8	79,1	78,6	77,4	74,8
Z toho:							
Hovězí	10,8	10,1	9,4	9,4	9,1	8,1	7,5
Telecí	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Vepřové	42,0	41,3	40,9	41,6	42,1	41,3	40,3
Skopové, kozí, koňské	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Drůbež	24,9	25,0	24,8	24,5	24,5	25,2	24,3
Zvěřina	0,8	1,1	0,9	0,9	0,7	0,9	0,9
Králíci	2,6	2,5	2,3	2,2	1,8	1,4	1,3
Ryby	5,8	5,9	6,2	5,6	5,4	5,7	5,3

Pramen: ČSÚ, Ročenky - Spotřeba potravin

Poznámky: Ryby nejsou započteny v údaji maso celkem.,* v těchto letech s spotřeba uvedených druhů masa nesledovala.

ZAHRA NIČNÍ OBCHOD SE SKOTEM A HOVĚZÍM MASEM

Zahraniční obchod s živým skotem vykazuje v posledních cca 10 letech s mírnými výkyvy stálý vzestup jak v objemu, tak i ve finančním vyjádření. Zejména v posledním uzavřeném roce 2014, kdy objem dosáhl salda + 4,0 mld. Kč, zatímco v roce 2013 to bylo 3,7 mld. Kč. V roce 2015 zahraniční obchod s živým skotem vykazoval za tři čtvrtletí stejnou tendenci.

V zahraničním obchodě s čerstvým, chlazeným a mraženým masem je však dlouhodobě stále dosahováno záporné obchodní bilance. V roce 2014 bylo zaznamenáno v rámci skupiny čerstvého a chlazeného masa záporné finanční saldo ve výši -1,8 mld. Kč a ve skupině mraženého hovězího masa na úrovni -0,2 mld. Kč. V roce 2015 leden – září bylo ve skupině čerstvého a chlazeného hovězího masa záporné saldo 1,3 mld Kč, u hovězího masa zmraženého bylo záporné saldo ve výši pouze 0,1 mld.

Vývoj zahraničního obchodu – živý skot a hovězí maso

	Období	Objem (tuny)			Průměrná cena (Kč/kg)		Finanční hodnota (tis. Kč)			Směn. relace ¹⁾
		Dovoz	Vývoz	Saldo	Dovoz	Vývoz	Dovoz	Vývoz	Saldo	
Živý skot (CS 0102)	2004	2 256	25 835	+ 23 579	40,55	53,34	91 470	1 378 000	+ 1 286 530	1,32
	2005	1 480	36 709	+35 229	57,65	55,08	85 351	2 022 072	+ 1 936 721	0,96
	2006 ²⁾	-	-	-	-	-	50 652	2 051 360	+ 2 000 708	-
	2007 ²⁾	-	-	-	-	-	108 627	2 078 860	+ 1 970 233	-
	2008 ²⁾	-	-	-	-	-	101 909	2 349 709	+ 2 247 800	-
	2009	1 978	51 182	+49 204	42,41	46,75	83 904	2 392 574	+ 2 308 670	1,10
	2010	1 062	47 411	+46 349	46,55	47,43	49 454	2 248 553	+2 199 099	1,02
	2011	574	51 209	+50 635	50,98	55,76	31 979	2 610 648	+2 578 669	0,90
	2012	642	67 538	+66 896	78,22	57,13	50 253	3 858 327	+3 808 074	0,73
	2013	794	71 007	+70 213	66,67	53,44	52 645	3 794 951	+3 742 306	0,80
	2014	1 251	78 977	+77 726	50,77	51,69	63 520	4 082 085	+4 018 565	1,02
2015*	3 052	61 928	+58 876	82,32	56,01	251 258	3 468 663	+3 217 405	0,68	
Hov. maso čerstvé, chlazené (CS 0201)	2004	5 844	10 594	+ 4 750	64,58	70,35	377 366	77 890	- 299 476	0,11
	2005	13 478	1 794	- 11 684	67,69	84,22	912 330	151 097	- 761 233	1,24
	2006	13 733	2 357	-11 376	81,20	86,15	1 115 175	203 017	- 912 158	1,06
	2007	14 845	3 312	-11 533	89,21	87,05	1 324 329	288 302	- 1 036 027	0,97
	2008	12 866	5 346	-7 520	92,93	80,51	1 195 676	430 397	- 765 279	0,87
	2009	16 503	4 494	-12 009	92,01	82,59	1 518 448	371 151	- 1 147 297	0,90
	2010	18 692	5 677	-13 015	89,09	85,71	1 665 232	486 546	-1 178 668	0,96
	2011	18 302	7 261	-11 041	96,88	87,00	1 773 150	631 727	-1 141 423	0,89
	2012	17 221	7 708	-9 513	111,51	96,19	1 920 211	741 377	-1 178 834	0,86
	2013	19 316	7 554	-11 762	110,02	96,79	2 125 232	731 129	-1 394 103	0,88
	2014	23 159	7 680	-15 479	109,82	100,91	2 543 443	774 968	-1 768 475	0,92
2015*	16 919	5 975	-10 934	120,19	110,82	2 033 511	662 308	-1 371 203	0,92	

	Období	Objem (tuny)			Průměrná cena (Kč/kg)		Finanční hodnota (tis. Kč)			Směn. relace ¹⁾
		Dovoz	Vývoz	Saldo	Dovoz	Vývoz	Dovoz	Vývoz	Saldo	
Hov. maso zmrazené (CS 0202)	2004	2 717	276	- 2 441	78,60	87,72	213 569	24 174	- 189 395	1,12
	2005	3 859	303	- 3 556	82,21	89,63	317 254	27 188	- 290 066	1,09
	2006	2 809	387	-2 422	75,30	109,91	211 519	42 571	- 168 948	1,46
	2007	2 749	643	- 2 106	90,98	62,65	250 084	40 256	- 209 828	0,69
	2008	2 168	723	-1 445	93,96	61,90	203 710	44 737	- 158 973	0,66
	2009	1 967	581	- 1 386	99,25	78,78	195 187	45 798	- 149 389	0,79
	2010	2 739	835	-1 904	92,19	81,60	252 489	68 124	- 184 365	0,89
	2011	3 171	756	-2 415	95,84	101,94	303 922	77 080	-226 842	1,06
	2012	2 500	921	-1 579	124,21	121,76	310 520	112 083	-198 437	0,98
	2013	2 420	910	-1 510	135,06	138,24	326 913	125 800	-201 113	1,02
	2014	2 510	752	-1 758	136,11	147,73	341 622	111 133	-230 489	1,08
	2015*	95	6	-89	120,72	73,44	11 488	416	-11 072	0,61

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ Vyjadřuje podmínky, za nichž určitá země prodává své vývozní produkty a nakupuje své dovozní produkty – poměr indexu vývozních cen k indexu dovozních cen, číselné údaje jsou zaokrouhleny.

²⁾ od 2. čtvrtletí 2006 do 31.12.2008 se nesledovala živá hmotnost skotu

* leden - září

Vývoz živého skotu – skupina celních položek 0102

Rok	Jedn.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
2004	kusy	4 211	4 214	5 756	4 400	14 290	9 765	8 050	12 857	14 957	13 310	12 453	10 494	114 757
	tuny	506	607	811	662	3 423	2 295	1 699	3 148	3 610	3 422	3 033	2 542	25 758
2005	kusy	10 395	8 805	9 498	9 926	9 489	7 279	5 446	12 883	14 444	15 936	16 878	26 623	147 602
	tuny	2 935	2 530	2 565	3 093	2 943	1 907	1 241	3 977	4 025	4 668	4 088	2 737	36 709
2006	kusy	8 992	7 969	9 852	8 635	8 783	8 384	5 530	13 322	14 208	16 497	14 797	9 423	126 392
2007	kusy	11 140	10 182	10 765	9 109	8 849	10 013	9 110	31 472	31 572	16 721	14 844	9 611	173 388
2008	kusy	11 637	11 607	10 358	12 879	10 617	10 728	11 541	17 784	18 077	18 063	16 839	16 512	166 642
2009	kusy	15 406	12 690	12 083	12 661	10 193	11 253	14 561	14 981	16 818	17 328	14 023	14 795	166 792
	tuny	4 659	3 972	3 890	3 971	3 082	3 691	4 017	4 780	5 089	4 920	4 462	4 649	51 182
2010	kusy	12 143	9 988	12 124	12 727	9 852	12 947	10 934	14 693	17 836	17 016	17 791	14 239	162 313
	tuny	3 552	3 000	3 824	3 689	3 045	3 450	2 777	4 275	6 037	5 118	5 245	4 400	47 411
2011	kusy	11 638	11 770	12 026	11 099	11 118	9 801	11 581	16 492	20 217	18 745	20 683	15 663	170 839
	tuny	3 413	3 395	3 723	3 335	3 385	2 748	3 292	4 718	5 815	6 102	6 636	4 743	51 209
2012	kusy	15 523	18 458	15 103	12 926	15 327	14 768	13 151	21 454	18 909	22 277	22 496	13 812	204 204
	tuny	4 940	3 920	5 119	4 353	5 589	5 644	4 644	7 449	6 484	7 154	7 553	4 710	67 538
2013	kusy	17 281	15 041	13 738	14 880	14 717	13 924	14 227	15 716	19 325	24 539	19 758	16 801	199 947
	tuny	5 856	5 430	5 076	5 391	5 646	5 108	5 349	5 197	6 629	8 230	7 146	5 946	71 007
2014	kusy	17 972	15 804	14 766	15 811	14 085	14 883	15 768	18 144	20 381	25 322	25 095	19 712	216 286
	tuny	6 542	6 020	5 776	6 443	5 855	5 662	5 981	6 293	7 054	8 407	8 387	6 692	78 978
2015	kusy	19 386	16 806	17 393	18 990	14 779	18 488	18 234	23 858	24 762				172 860
	tuny	6 600	6 137	5 965	7 467	5 607	7 032	6 432	8 524	8 164				61 928

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Vývoz hovězího masa – skupina celních položek CS 0201 a CS 0202

Rok	Jedn.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
2004	tuny	47	63	71	73	192	9 891	38	100	121	89	124	82	10 891
	Kč/kg	81,78	60,38	66,25	68,21	114,72	1,73	119,55	65,81	79,05	86,38	73,67	107,37	91,35
2005	tuny	152	170	171	161	130	175	107	158	252	246	199	176	2 097
	Kč/kg	82,94	78,17	83,32	85,53	87,49	86,29	94,95	99,21	78,90	63,11	96,58	98,73	85,00
2006	tuny	139	154	234	193	211	232	165	274	287	284	271	300	2 744
	Kč/kg	99,11	94,61	88,46	102,12	119,80	86,08	85,06	85,01	92,84	77,84	79,66	79,60	89,50
2007	tuny	312	264	277	294	352	310	389	424	311	275	403	344	3 955
	Kč/kg	78,04	79,51	89,31	82,38	79,38	86,92	75,65	86,70	93,13	89,86	80,18	79,18	83,09
2008	tuny	485	552	470	483	571	525	498	413	434	551	465	622	6 069
	Kč/kg	75,81	76,16	76,91	84,09	75,15	77,74	75,30	79,95	83,01	79,47	78,88	78,58	78,30
2009	tuny	540	476	431	425	529	447	465	341	396	365	341	319	5 075
	Kč/kg	83,17	78,21	85,91	84,24	76,44	84,14	83,11	85,37	82,41	79,54	82,70	82,43	82,16
2010	tuny	352	317	400	404	393	363	349	399	454	973	1 188	921	6 512
	Kč/kg	85,43	85,16	83,11	82,58	83,24	91,37	85,66	82,55	86,56	83,23	86,05	86,75	85,18
2011	tuny	590	577	554	648	675	569	529	730	733	845	793	776	8 017
	Kč/kg	95,83	91,14	93,75	84,24	94,49	91,71	83,92	89,81	83,94	82,11	84,53	89,40	88,41
2012	tuny	707	749	740	657	770	690	538	737	711	690	841	798	8 628
	Kč/kg	98,01	91,96	96,93	94,44	99,43	98,53	114,44	96,68	100,06	101,93	99,64	98,81	98,92
2013	tuny	808	698	684	698	699	591	784	767	659	708	669	616	8 464
	Kč/kg	99,63	97,49	99,01	101,93	108,17	112,49	93,95	96,93	107,77	98,28	100,77	102,48	101,24
2014	tuny	722	603	707	711	698	618	714	834	707	761	790	728	8 432
	Kč/kg	105,32	104,98	104,07	107,13	110,60	117,60	97,79	83,02	98,51	102,55	98,93	107,11	105,09
2015	tuny	704	728	724	732	668	613	457	708	648				5 982
	Kč/kg	102,40	99,48	102,59	100,36	108,53	116,33	158,09	110,83	117,15				110,78

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Dovoz živého skotu – skupina celních položek CS 0102

Rok	Jedn.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
2004	kusy	445	327	367	171	924	699	402	153	46	183	249	595	4 561
	tuny	252	190	206	111	397	315	195	82	27	90	145	251	2 261
2005	kusy	65	87	230	297	365	671	293	262	110	211	228	178	2 997
	tuny	39	53	104	132	190	288	153	156	64	106	101	94	1 480
2006	kusy	51	255	211	144	208	150	246	343	51	123	155	79	2 016
2007	kusy	137	513	555	368	665	547	574	510	208	337	293	210	4 917
2008	kusy	239	410	352	481	454	333	330	390	153	343	265	370	4 120
2009	kusy	291	267	572	506	274	288	343	292	189	338	373	335	4 068
	tuny	169	126	316	192	146	156	161	142	95	163	144	168	1 978
2010	kusy	175	280	502	246	87	108	195	90	148	171	82	142	2 226
	tuny	82	107	245	135	51	70	105	22	66	71	45	64	1 062
2011	kusy	88	160	184	105	259	122	36	95	129	105	140	53	1 476
	tuny	48	65	85	52	103	60	13	31	35	38	33	16	574
2012	kusy	87	82	202	9	211	919	30	137	62	112	89	251	2 190
	tuny	40	30	58	2	95	152	12	33	25	29	53	113	642
2013	kusy	830	8	702	385	185	7	122	27	-	87	169	1149	3 672
	tuny	153	2	138	72	110	4	80	18	-	63	69	95	794
2014	kusy	196	258	225	287	142	127	169	162	118	214	284	161	2 338
	tuny	115	148	127	138	85	75	87	93	64	92	138	91	1 251
2015	kusy	104	298	1 038	1 118	733	1 737	1 605	1 579					9 832
	tuny	50	80	316	311	251	574	520	456					3 052

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Dovoz hovězího masa – skupina celních položek CS 0201 a CS 0202

Rok	Jedn.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
2004	tuny	243	194	352	411	943	1 076	1 396	925	783	768	963	857	8 911
	Kč/kg	61,50	59,23	58,10	57,96	78,74	65,64	61,66	75,49	69,16	78,76	71,54	79,47	69,93
2005	tuny	976	1 013	1 399	1 422	1 503	2 053	1 922	1 688	1 029	1 002	2 138	1 192	17 337
	Kč/kg	67,93	71,14	72,88	80,09	74,37	73,67	72,42	73,26	88,63	80,85	42,98	71,61	70,92
2006	tuny	1 007	1 385	1 525	1 380	1 585	1 489	2 054	1 434	1 245	1 167	1 067	1 204	16 542
	Kč/kg	79,97	73,39	80,84	82,49	79,97	77,98	65,64	80,25	79,28	87,33	91,41	96,75	80,20
2007	tuny	1 142	1 256	1 383	1 306	1 607	1 509	1 822	1 682	1 730	1 521	1 296	1 340	17 594
	Kč/kg	88,24	95,31	95,62	85,73	91,67	84,01	75,78	91,63	87,85	94,34	95,50	92,74	89,49
2008	tuny	1 139	981	1 102	980	1 021	1 294	1 535	1 403	1 653	1 470	1 191	1 266	15 034
	Kč/kg	102,91	86,96	91,77	91,98	97,37	96,03	85,30	86,17	90,55	91,98	97,73	101,78	93,08
2009	tuny	1 327	1 163	1 543	1 308	1 464	1 345	1 545	1 970	1 620	1 896	1 786	1 503	18 470
	Kč/kg	102,47	99,70	97,03	101,83	98,89	93,03	90,28	85,41	88,61	82,88	88,94	94,22	92,78
2010	tuny	1 665	1 530	1 692	1 632	1 372	1 711	1 838	1 917	2 276	2 212	1 804	1 781	21 431
	Kč/kg	94,16	91,93	85,45	88,84	90,67	91,86	84,95	82,97	87,23	85,70	94,64	98,28	89,48
2011	tuny	1 525	1 314	1 546	1 785	2 165	1 957	1 979	2 274	1 740	2 113	1 849	1 223	21 473
	Kč/kg	100,06	97,59	95,20	103,01	92,84	87,87	91,34	83,83	101,96	101,65	99,57	117,93	96,73
2012	tuny	1 331	1 588	1 721	1 664	1 541	1 880	1 751	1 507	1 923	1 653	1 653	1 509	19 721
	Kč/kg	112,31	109,91	109,56	102,60	118,84	11,30	106,45	117,17	112,28	116,32	118,09	125,09	113,12
2013	tuny	2 022	1 297	1 604	1 506	1 922	1 714	2 003	1 905	2 025	2 017	1 957	1 764	21 737
	Kč/kg	111,54	119,19	117,76	118,28	114,59	113,54	108,89	105,68	108,05	109,79	110,16	121,67	112,81
2014	tuny	1 787	1 811	1 906	1 917	2 229	2 225	2 244	2 447	2 326	2 431	2 045	2 292	25 669
	Kč/kg	116,83	120,70	117,22	116,46	110,97	108,45	106,26	103,91	110,27	108,32	113,32	120,33	112,39
2015	tuny	2 043	1 757	2 258	1 862	1 805	1 895	1 817	1 689	1 889				17 014
	Kč/kg	113,45	117,72	119,22	129,99	123,67	122,24	119,06	126,05	111,60				120,19

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

ZAHRANIČNÍ TRHY

Světový trh s hovězím masem

Charakteristika trhu v roce 2014 a očekávaný vývoj v roce 2015

Vývoj v roce 2014

- Nepatrné meziroční snížení spotřeby hovězího masa o 0,3 %, zejména díky poklesu spotřeby v USA, EU, Argentině a také v Rusku. V Číně a Pákistánu naopak růst spotřeby o 3,5 %, resp. 2,5 %.
- Naopak u produkce 0,3% navýšení vlivem růstu porážek v Indii, Číně a Austrálii při současném omezení výroby v USA a Argentině.
- Velice mírné zvýšení stavů skotu o 2,19 mil. ks, tj. 0,2 % na 994,04 mil. ks.
- Růst světového obchodu – navýšení globálního vývozu (o 9,6 %) vlivem nárůstu exportů všech významných světových vývozců mimo USA.
- Zvýšení globálního dovozu zejména na základě vyšší poptávky významných světových importérů, zejména pak USA, Jižní Koreji, Hongkongu a Egypta při snížení dovozů Ruska, Japonska, EU, Kanady, Mexika a Venezuely.
- Vysoká poptávka na globálním trhu udržela ceny na velmi vysoké úrovni.

Očekávaný vývoj v roce 2015

- Snížení produkce proti roku 2014 o 1,1 % především díky nižší výrobě hovězího masa v Austrálii, ale také v USA, Číně a Kanadě, zatímco v Brazílii, EU, Indii, Mexiku a Pákistánu dojde k jejímu zvýšení.
- Pokles spotřeby meziročně o 1,5 % vlivem jejího snížení v Rusku a Kanadě, naopak v USA, Indii a Pákistánu očekáváme její zvýšení.
- Snížení stavů chovaného skotu o 29,40 mil. ks (tj. o 3,0 %) na 964,64 mil. ks.
- Pokles světového dovozu přibližně o 1,2 % na základě nižší poptávky především Ruska a Venezuely, ale i USA, Japonska, EU a Kanady. Naopak růst očekáváme u Jižní Koreji, Hongkongu a především Číny.
- Nárůst světového vývozu o 2,0 % v důsledku vyšších exportů Indie, Brazílie, EU, Uruguaye a Paraguaye, zatímco významní vývozcí USA, Austrálie a Nový Zéland prodeje na světový trh zřejmě omezí.
- Díky silné mezinárodní poptávce se očekává i nadále poměrně stabilní vývoj cen.

V roce 2014 došlo podle předběžných údajů USDA-FAS k meziročnímu velmi mírnému zvýšení světové produkce hovězího masa včetně telecího o 0,3 %. Celkový objem výroby tak dosáhl 59,69 mil. t. V rámci jednotlivých regionů a zemí však byl vývoj rozdílný.

Hlavní podíl na růstu výroby měla Indie, jejíž trh s hovězím masem od roku 1996 dynamicky roste. V roce 2014 dosáhla tamní produkce výše 4,13 mil. t, tj. v meziročním srovnání o 325,0 tis. t (8,6 %) více. K významnému nárůstu výroby v porovnání s předchozím rokem došlo také v případě Austrálie, kde vzhledem ke špatným klimatickým podmínkám (suchu) došlo k velké likvidaci stád, čímž bylo dosaženo rekordní úrovně produkce 2,60 mil. t. To představuje meziroční zvýšení o 236,0 tis. t, tj. 10,0 %. K růstu produkce ve srovnání s rokem 2013 došlo v roce 2014 rovněž v případě Číny, kde produkce hovězího masa již od osmdesátých let minulého století dynamicky roste (meziroční zvýšení 2,4 %), Mexika (+1,1 %), Pákistánu (+2,8 %) a Kanady (+2,5 %). V Brazílii a EU byl ve srovnání s rokem 2013 zaznamenán pouze nepatrný růst výroby, a to o 0,5 % (48,0 tis. t) na 9,72 mil. t, resp. 0,3 % (22,0 tis. t) na 7,41 mil. t.

Naopak k meziročnímu snížení došlo u Argentiny, která se, vlivem přijatých vládních opatření v roce 2006, potýká s poklesem exportu a tím i produkce hovězího masa. Ta v roce 2014 zaznamenala 5,3 % meziroční propad na 2,7 mil. t. K poklesu výroby došlo také u největšího světového producenta USA, kde byla produkce meziročně nižší o 674,0 tis. t, tj. o 5,7 % a dosáhla 11,08 mil. t. Velmi mírné snížení (o 0,7 %, tj. 10,0 tis. t na 1,37 mil. t) ve srovnání s předchozím rokem zaznamenalo Rusko.

Stavy skotu ve světě v tis. ks

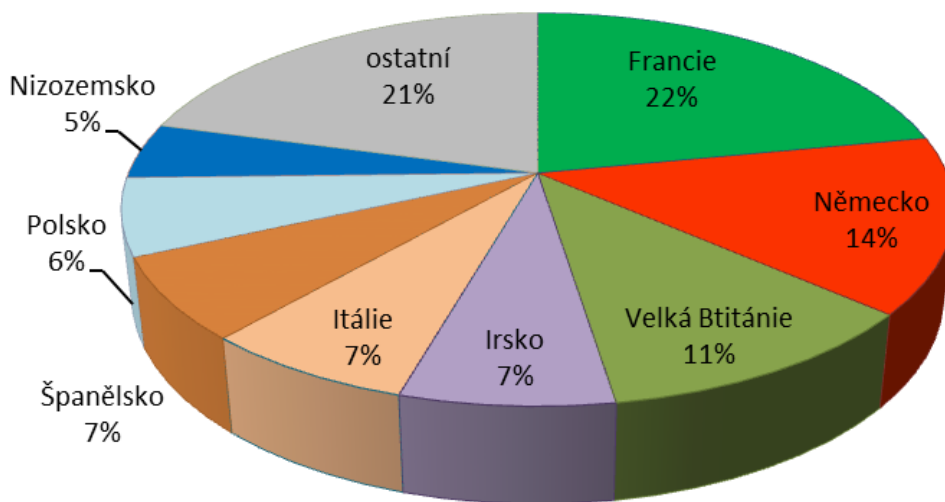
Země	2011	2012	2013	2014*	2015**	2015/2014 v %
Indie ¹⁾	302 500	300 000	299 606	300 600	301 100	0,2
Brazílie	190 925	197 550	203 273	207 959	213 035	2,4
Čína	106 264	103 605	103 434	103 000	100 550	-2,4
USA	92 887	91 160	90 095	88 526	89 800	1,4
EU 27	87 831	87 054	87 106	87 619	88 150	0,6
Argentina	48 156	49 597	51 095	51 545	51 895	0,7
Austrálie	27 550	28 506	29 000	29 290	27 600	-5,8
Rusko	19 970	20 134	19 930	19 564	19 132	-2,2
Mexiko	21 456	20 090	18 521	17 760	17 120	-3,6
Uruguay	11 241	11 232	11 384	11 903	12 108	1,7
Kanada	12 155	12 245	12 305	12 220	11 915	-2,5
Ostatní země	70 023	68 064	66 101	64 052	32 235	-49,7
Celkem	990 958	989 237	991 850	994 038	964 640	-3,0

Pramen: USDA-FAS, April 2015

Pozn.:* předběžně, ** odhad, údaje pouze za sledované země, ¹⁾ Indie stavy včetně buvolů

Z dlouhodobého pohledu, tj. průměr za období let 2008-2014, jsou největší stáda skotu chována v šesti členských zemích s téměř 70% podílem na celkovém počtu chovaném v Unii. Z nových členských zemí se na stavech skotu v EU významněji podílí pouze Polsko, méně Rumunsko a ČR.

Nejvýznamnější chovatelé skotu v EU podíl z celkových stavů (průměr let 2008-2014)

Pramen: EUROSAT

V roce 2014 se celkový počet krav v EU vrátil na úroveň roku 2010. Struktura základního stáda se však výrazně změnila. Podle soupisu hospodářských zvířat z prosince 2014, bylo v Unii chováno o 290 tis. ks krav BTPM méně než v roce 2010, zatímco počet krav s tržní produkcí mléka se o stejný počet zvýšil (graf 2.2.3). To potvrzuje skutečnost, že výroba hovězího masa v EU bude v budoucnosti ještě více záviset na vývoji stavů dojných krav. Snížení základního stáda krav BTPM ve prospěch dojnic v rámci EU zastírá odlišný vývoj na úrovni jednotlivých členských zemí, neboť některé regiony jako např. Francie a Španělsko zvýšily stavy jak dojných krav tak i krav BTPM.

Produkce hovězího a telecího masa v EU

V roce 2014 hrubá produkce hovězího masa včetně telecího v EU podle údajů Evropské komise meziročně mírně vzrostla o 2,5 % na 7,68 mil. t, tj. o 0,19 mil. t. Hlavním důvodem byl jednak příznivý vývoj cen jatečného skotu v předchozích dvou letech (2012 a 2013), ale i meziročně vyšší export hovězího masa do třetích zemí a nárůst spotřebitelské poptávky podnícený poklesem cen v roce 2014. Na celkové produkci masa Unie (44,7 mil. t) se v roce 2014 hovězí a telecí maso podílelo 17,2 %. Obsadilo tak třetí příčku za masem vepřovým (podíl 51,0 %) a drůbežím (podíl 30,7 %), ale umístilo se před masem skopovým a kozím (2,0 %).

V jednotlivých regionech EU byl, podle údajů EK, vývoj produkce hovězího a telecího masa rozdílný. Více než polovina členských zemí (celkem 15) vykazovala v roce 2014 ve srovnání s rokem 2013 vyšší produkci, ve třech zemích došlo ke stagnaci a v 10 regionech byl naopak evidován její pokles. Meziroční nárůst výroby hovězího a telecího masa byl zaznamenán jak v EU 15 (o 1,2 %), tak výrazněji v NČZ (14,2 %). V rámci produkčně významných členských zemí došlo ke zvýšení především v Polsku (21,7 %), Irsku (12,4 %), Švédsku (3,6 %), ve Velké Británii (3,5 %), v Belgii (3,1 %) a Německu (2,0 %). Ke stagnaci došlo ve Francii a v Nizozemsku, zatímco k nejvýraznějšímu úbytku produkce došlo v roce 2014 v Itálii (-15,5 %) a Bulharsku (-10,7 %), mírněji se snížila výroba v Rakousku (-2,4 %), Rumunsku (-2,2 %) a Španělsku (-1,9 %).

Počty poraženého jatečného skotu se proti roku 2013 zvýšily o 2,5 %. V jednotlivých kategoriích však byl vývoj odlišný, kdy meziročně nejvíce vzrostly porážky mladých jatečných býků o 8,7 %, mírněji se zvýšily porážky jatečných krav a jalovic (o 2,5 %, resp. 1,4 %). Naproti tomu byla v meziročním srovnání nižší nabídka mladého jatečného skotu (-8,7 %), ale také jatečných telat (-2,0 %).

Spotřeba masa

Celková spotřeba hovězího masa včetně telecího se v EU v roce 2014 podle odhadu EK proti roku 2013 mírně zvýšila (o 1,9 %) na 7 670 tis. t j. hm. především v důsledku oslabení jeho ceny. Spotřeba na obyvatele za rok dosáhla 15,1 kg, což bylo o 1,0 % méně než v roce 2013. Tradičně nejvyšší konzumace hovězího masa byla v Dánsku, Francii a Švédsku, kde převyšuje dlouhodobě 24 kg/obyv./rok, poměrně vysoká je také v Itálii, Irsku, Velké Británii, Finsku a Irsku. Naopak méně než 10 kg hovězího včetně telecího masa ročně konzumují obyvatelé téměř ve všech NČZ, z toho nejnižší úroveň vykazují v Maďarsku, Polsku, ČR a Rumunsku (viz tab. 2.2.4). V těchto zemích je spotřebiteli upřednostňováno spíše vepřové nebo drůbeží maso.

Míra soběstačnosti v průměru EU se v hovězím masu v roce 2014 meziročně zlepšila o 0,7 p. b. na odhadovaných 100,2 % (v roce 2013 dosáhla 99,5 %). Nejvyšší byla vykazována tradičně v Irsku (605 %) a Polsku, kde převyšuje 200 %, výrazně nad sto procenty se pohybuje v Rakousku, ČR a Belgii. Naproti tomu velmi nízká soběstačnost je dlouhodobě v Itálii, Portugalsku a Rumunsku, kde nedosahuje ani 80 %.

Míra soběstačnosti a spotřeba masa ve vybraných zemích EU v roce 2014

Země	Soběstačnost (%)					Spotřeba na obyvatele (kg/rok)				
	maso celkem	hovězí a telecí maso	vepřové maso	skopové a kozí maso	drůbeží maso	maso celkem	hovězí a telecí maso	vepřové maso	skopové a kozí maso	drůbeží maso
Belgie /Lucembursko	193	159	242			78,8	15,5	39,7	1,4	
ČR	72	143	59	100	76	73,7	7,8	40,5	0,3	22,5
Dánsko	374	88	639	40		110,3	26,7	52,3	0,9	24
Francie	101	103	94	52	105	93,7	24	32,5	3	26,4
Irsko	261	605	192	270	99	96,5	21,5	32,1	5	30,4
Itálie	68	43	60	64	107	87,8	19,8	37,6	1	18,8
Litva	105	165	66	95	97		8,8	41,7		22,8
Lotyšsko	75	80	67	94	58		12,5			19,5
Maďarsko	140	114	107	280	145	77,2	2,8	41,8	0,1	30,5
Německo	121	111	117	53	113	88,3	12,9	53	0,8	19,5
Nizozemsko	213	125	244	105	230	85,1	16,9	40,1	1,1	22,4
Polsko	149	256	95	180	145	91,2	4,2	49,1	0	29,8
Portugalsko	70	50	80	123	90	102	16,6	40	2,3	39
Rakousko	110	176	109	100	70	97,8	14,9	52,9	1,2	20,5
Rumunsko	86	74	68	133			8,8	28,6	2,3	
Slovinsko	69	132	52	331		96,8	19	29		
Španělsko	121	103	152	125	102	111,5	11,7	57	2,1	31
Švédsko	71		78	33	100	76,5	24,4	31,7	1,6	11,3
Velká Británie	77	78	58	100	93	77,9	17,5	22,7	4,5	28,5
Slovensko		110	50	119	75	94,2		28		19,8

Pramen: Institut für Ernährungswirtschaft und Märkte

Ceny hovězího a telecího masa

Ceny jatečného skotu na reprezentativních trzích EU v roce 2014 meziročně oslabily ve všech kategoriích. Hlavním důvodem byla jednak mírně rostoucí produkce na vnitřním trhu Unie a jednak klesající spotřebitelská poptávka nastartovaná během roku 2013. Podle údajů Evropské komise klesla v roce 2014 průměrná cena jatečných býků R3 ve srovnání s rokem 2013 o 3,6 % (tj. o 13,6 €/100 kg) a dosáhla 367,60 €/100 kg j. hm. Cena jatečných krav O3 se snížila meziročně ještě nejvýrazněji, a to o 8,1 % (o 25,3 €/100 kg j. hm.) na 285,7 €/100 kg j. hm. a oslabila i CZV jatečných jalovic R3 o 4,4 % na 393,4 €/100 kg j. hm. Snížení ceny jatečných býků bylo v meziročním srovnání evidováno téměř ve všech členských zemích kromě Portugalska. K jejímu nejvýraznějšímu oslabení došlo především v Belgii (-7,9 %), ve Švédsku (-7,8 %), ve Velké Británii (-6,1 %), v Nizozemsku (-5,1 %) a v Německu (-4,6 %).

Vývoj CZV jatečných býků R3 a jatečných krav O3 ve vybraných zemích EU (v €/100 kg j. hm.)

Země	Jateční býci R3			Jatečné krávy O3		
	2013	2014	změna v %	2013	2014	změna v %
EU	381,26	367,62	-3,58	310,99	285,70	-8,13
ČR	325,86	313,85	-3,69	250,31	222,56	-11,08
Polsko	309,27	302,45	-2,21	267,05	248,05	-7,11
Německo	382,09	364,51	-4,60	312,46	281,31	-9,97
Nizozemsko	348,69	331,04	-5,06	294,23	264,77	-10,01
Rakousko	381,12	369,08	-3,16	285,40	256,42	-9,98
Francie	383,69	371,69	-3,13	357,76	328,31	-8,23
Itálie	397,73	380,31	-4,38	290,31	265,84	-8,43
Belgie	313,26	288,74	-7,92	283,46	255,60	-9,83
Španělsko	379,15	370,85	-7,19	242,98	230,28	-5,23
Velká Británie	429,41	403,37	-6,06	322,13	297,63	-7,61

Pramen: Evropská komise

Do poloviny roku 2014 průměrná CZV jatečných býků v EU klesala, tento vývoj kopírovaly také ceny v Německu a Rakousku. Naopak v Nizozemsku byl průběh zcela opačný, když do poloviny roku CZV jatečných býků rostla s kulminací v červnu a do konce roku pak oslabovala. V ČR a Polsku byl vývoj cen obdobný a jejich trend byl poměrně vyrovnaný.

Vývoj CZV jatečných býků R3 a jatečných krav O3 ve vybraných zemích EU (v €/100 kg j. hm.)

Země	Jateční býci R3			Jatečné krávy O3		
	2013	2014	změna v %	2013	2014	změna v %
EU	381,26	367,62	-3,58	310,99	285,70	-8,13
ČR	325,86	313,85	-3,69	250,31	222,56	-11,08
Polsko	309,27	302,45	-2,21	267,05	248,05	-7,11
Německo	382,09	364,51	-4,60	312,46	281,31	-9,97
Nizozemsko	348,69	331,04	-5,06	294,23	264,77	-10,01
Rakousko	381,12	369,08	-3,16	285,40	256,42	-9,98
Francie	383,69	371,69	-3,13	357,76	328,31	-8,23
Itálie	397,73	380,31	-4,38	290,31	265,84	-8,43
Belgie	313,26	288,74	-7,92	283,46	255,60	-9,83
Španělsko	379,15	370,85	-7,19	242,98	230,28	-5,23
Velká Británie	429,41	403,37	-6,06	322,13	297,63	-7,61

Pramen: Evropská komise

Odhadovaný vývoj v roce 2015

V roce 2015 byl vývoj na trhu s hovězím masem v EU ovlivněn jednak vývojem celkových stavů krav, poptávkou na vnitřním trhu, úrovní cen jatečného skotu na vnitřním trhu Unie i na globálním trhu, vývojem kurzu eura a dolaru, který ovlivní zahraniční obchod se třetími zeměmi.

V roce 2015 se v EU očekává, že by se produkce hovězí a telecího masa mohla mírně zvýšit. Tomu napovídají také mírně rostoucí stavy skotu i základního stáda krav v loňském roce a rovněž předpovědi expertů jednotlivých členských zemí na trh s hovězím masem. Předpokládá se, že by celková produkce v Unii mohla v roce 2015 dosáhnout 7,82 mil. t j. hm, což bude přibližně o 2,0 % (tj. o 140 tis. t j. hm.) více než v roce 2014. Prognózy však mohou být navíc negativně ovlivněny trvajících obchodními omezeními s Ruskem, končícími kvótami na mléko a novou společnou zemědělskou politikou, která začíná platit od roku 2015.

Očekává se, že v jednotlivých členských zemích bude ale vývoj odlišný. Zatímco v Nizozemsku se odhaduje nárůst hrubé produkce hovězího a telecího masa proti roku 2014 téměř o 5 % na 382 tis. t j. hm., ve Francii a Polsku bude pravděpodobně zvýšení výroby mírnější o 2,1 %, resp. 1,6 % a dosáhne 1 671 tis. t j. hm., resp. a 422 tis. t j. hm. Velmi mírný vzestup, event. stagnace produkce se odhaduje ve Španělsku, naproti tomu výraznější oslabení výroby se v letošním roce ve srovnání s rokem 2014 předpovídá pro Irsko (o více než 10 %) a Dánsko (o 7,3 %). Rovněž v Itálii a Velké Británii dojde podle expertů na trh k útlumu výroby. V Německu se očekává výroba na úrovni 1 161 tis. t j. hm., což v meziročním srovnání představuje nevýrazný pokles produkce do 1 %.

ZÁSAHY STÁTU

Do zásahů státu u komodit skot a hovězí maso jsou zahrnuty:

- Změny v Intrastatu, přehled cel a dovozních celních kvót v roce 2015
- Dotační politika
- Legislativa ČR týkající se chovu skotu
- Opatření Státní veterinární správy České republiky
- Subvencované vývozy v roce 2015

Změny v Intrastatu

Od 1.1. 2009 je opět povinné pro lepší logickou kontrolu uvádět údaje o vlastní hmotnosti počet kusů živých zvířat.

V zemích EU jsou pro komoditu skot a hovězí maso používány celní sazby:

- a) **valorické** vyjádřené v procentech z hodnoty zboží (například 15,4 % z celní hodnoty zboží)
- b) **specifické** nevycházejí z hodnoty zboží, ale z jeho množství (například 41,2 Euro/100 kg net tzn. čisté hmotnosti)
- c) **kombinované**, které je kombinací valorické a specifické celní sazby

(například údaj „12,8 +304,1 Euro/100 kg net“ znamená, že výsledek celkové celní sazby je součet dvou výpočtů, valorický: 12,8 % z celní hodnoty zboží a specifický: 304,1 Euro x 100 kg net)

Výběr z přehledu dovozních celních sazeb v EU platných pro rok 2015

KN - kód	Název zboží	Smluvní celní sazba (%)	Doplňková jednotka
0102 00 00 0102 21 0102 21 10	Živý skot Plemenná čistokrevná zvířata: Jalovice	p/st	bez
0102 21 30	Krávy	p/st	bez
0102 21 90	Ostatní	p/st	bez
0102 29 00 0102 29 10	Ostatní Ostatní o hmotnosti do 80 kg	P/st	10,2+93,1€/100 kg/net Q
0102 29 21	K porážce	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net Q
0102 29 29	Ostatní	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net Q
0102 29 41	Živý skot o hmotnosti od 160 – 300 kg, k porážce	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net
0102 29 48	Ostatní	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net Q
0102 29 49	Ostatní	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net
0102 29 49 0102 29 49 0102 29 51	o hmotnosti převyšující 300 kg Jalovice (samice skotu, které se nikdy neotelily) K porážce	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net
0102 29 59	Ostatní	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net

KN - kód	Název zboží	Smluvní celní sazba (%)	Doplňková jednotka
0102 29 61	Krávy k porážce	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net
0102 90 69 0102 90 69	Ostatní Jalovice různého druhu	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net Q
0102 29 69	Ostatní	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net
0102 29 91	K porážce	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net
0102 29 99	Ostatní	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net
0102 31 00	Buvoli Plemenná čistokrevná zvířata	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net
0102 39	Ostatní	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net Q
0102 39 10	Domácí druhy		
0102 90	Ostatní	p/st	10,2+93,1€/100 kg/net
0102 90 20	Plemenná čistokrevná zvířata	p/st	0
0201 10 00	Hovězí maso čerstvé nebo chlazené, v celku nebo půlené		
0201 10 00	Hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0201 10 00	Ostatní	-	12,8+176,8€/100 kg/net
0201 20 20	Hovězí a telecí maso vysoké kvality , ostatní nevykostěné	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0201 20 20	Ostatní kompenzované čtvrti o hmotnosti od 90 kg do 150 kg	-	12,8+176,8€/100 kg/net
0201 20 20	Ostatní	-	12,8+176,8€/100 kg/net
0201 20 30	Hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0201 20 30	Ostatní, oddělené př. čtvrti od 45 kg do 75 kg	-	12,8+141,4€/100kg/net
0201 20 30	Ostatní	-	12,8+141,4€/100 kg/net
0201 20 50	Hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/ne Q
0201 20 50	Ostatní, oddělené zad. čtvrti od 45 kg do 75 kg	-	12,8+212,2€/100 kg/net
0201 20 50	Ostatní	-	12,8+212,2€/100 kg/net
0201 20 90	Hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0201 20 90	Ostatní	-	12,8+265,2€/100 kg/net Q
0201 30 00	Hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0201 30 00	Ostatní	-	12,8+303,4€/100 kg/net Q
0202 10 00	Hovězí maso zmrazené v celku a půlené. Hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0202 10 00	Ostatní	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0202 20 10	Hovězí a telecí maso vysoké kvality nevykostěné	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0202 20 30	Hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0202 20 50	Hovězí a telecí maso vysoké kvality, oddělené nebo neoddělené zadní čtvrtě	-	12,8+221,1€/100 kg/net Q

KN - kód	Název zboží	Smluvní celní sazba (%)	Doplňková jednotka
0202 20 50	Ostatní	-	12,8+221,1€/100 kg/net Q
0202 20 90	Ostatní hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0202 20 90	Zmrazené maso ostatní	-	12,8+265,3€/100 kg/net Q
0202 30 10	Hovězí a telecí maso vysoké kvality, vykostěné	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0202 30 10	Ostatní	-	12,8+221,1€/100 kg/net Q
0202 30 50	Přední čtvrti s částí boku nebo bez něj, hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q
0202 30 50	Ostatní	-	12,8+221,1€/100 kg/net Q
0202 30 90	Hovězí a telecí maso vysoké kvality	-	12,8+176,8€/100 kg/net Q

Pramen: Český integrovaný tarif 2013

Poznámka: Pokud je společným celním sazebníkem EU stanovena tarifní kvóta WTO, je tato skutečnost vyznačena kódem „Q“. V tabulce jsou uvedeny příklady zařazování zboží do položek určitého čísla. Bližší podrobnosti jsou uvedeny v Českém integrovaném tarifu 2011 (EU), který byl vydán Celní správou České republiky.

Dovozní kvóty 2015

Dovoz zmrazeného hovězího masa dle NK 431/2008

Kvóta	KN	Valorické clo
09.4003	0202, 0206 29 91	20%

Dovoz zmrazeného hovězího masa určeného ke zpracování - NK 412/2008

Kvóta	KN	Clo
09.4057 – výrobky A 09.4058 – výrobky B	0202 20 30, 0202 30 10 0202 30 50, 0202 30 90 0206 29 91	viz příloha I NK 412/2008

Dovozní cla pro výrobky „A“ a „B“ dle přílohy I nařízení (ES) č. 412/2008:

Výrobek (KN kód)	Clo pro výrobu výrobků „A“ (%)	Clo pro výrobu výrobků „B“ (% + EUR/t čisté hmotnosti)
0202 20 30	20	20 + 994,5 EUR/t
0202 30 10	20	20 + 1 554,3 EUR/t
0202 30 50	20	20 + 1 554,3 EUR/t
0202 30 90	20	20 + 2 138,4 EUR/t
0206 29 91	20	20 + 2 138,4 EUR/t

Dovoz živého skotu ze Švýcarska dle NK 1223/2012

Kvóta	KN	Clo
09.4203	0102 29 41, 0102 29 49 0102 29 51, 0102 29 59 0102 29 61, 0102 29 69 0102 29 91, 0102 29 99 0102 39 10, 0102 90 91	0%

Dovoz zmrazených hovězích okružích dle NK 748/2008

Kvóta	KN	Valorické clo
09.4460 09.4020	0206 29 91	4%

Dovoz vysoce jakostního hovězího masa dle NK 593/2013

Kvóta	KN	Clo
09.4450 09.4451 09.4452 09.4453 09.4454 09.4455 09.4002 09.4001 09.4004	0201 0202 0206 10 95 0206 29 91	20%

Dovoz hovězího masa kategorie „baby beef“ dle NK 1255/2010

Kvóta	KN	Clo
09.4503 09.4504 09.4505 09.4198 09.4199 09.4200	0102 29 51, 0102 29 59 0102 29 91, 0102 29 99 0102 39 10, 0102 90 91 0201 10 00, 0201 20 20 0201 20 30, 0201 20 50	20% valorické + 20% specifické

Dovoz vykostěného sušeného hovězího masa ze Švýcarska dle NK 82/2013

Kvóta	KN	Clo
09.4202	ex 0210 20 90	0%

Dovoz hovězího a telecího masa z Chile dle NK 610/2009

Kvóta	KN	Clo
09.4181	0201 20, 0201 30 00 0202 20, 0202 30	0%

Dovoz hovězího a telecího masa z Ukrajiny dle NK 41 I/2014

Kvóta	KN	Clo
09.4270	0201 10 00, 0201 20 20 0201 20 30, 0201 20 50 0201 20 90, 0201 30 00 0202 10 00, 0202 20 10 0202 20 30, 0202 20 50 0202 20 90, 0202 30 10 0202 30 50, 0202 30 90	0%

NÁRODNÍ DOTACE MZE ČRV ROCE 2015

Zásady,

kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2015 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Účel:

na základě zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 154/2000 Sb.“) a vyhlášek MZe ČR, kterými se provádějí některá ustanovení zákona č. 154/2000 Sb. a zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, (veterinární zákon) ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 166/1999 Sb.“) zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat.

Předmět dotace:

2.A.a. Podpora ověřování původu

Podpora majiteli plemenného býka a dárkyně embrya u skotu, schválené příslušným uznaným chovatelským sdružením v daném roce pro stanovení DNA typu za účelem ověření původu potomstva. Týká se plemenných býků používaných v plemenitbě a dále pak býků nově zařazovaných do plemenitby (v tomto případě včetně stanovení DNA jejich matek, u býků masných plemen v období od 1.9.2014 do 31.8.2015), podpora osobě, která zajistí analýzu pro stanovení genomické plemenné hodnoty plemenného skotu, schváleného příslušným uznaným chovatelským sdružením, podpora majiteli kance zapsaného do plemenné knihy za stanovení DNA typu pro účely ověření jejich původu. Týká se plemenných kanců používaných a nově zařazovaných do nukleových a rezervních chovů.

Subjekt:

uveden u každého předmětu dotace.

Forma dotace:

dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

Výše dotace:

do 500 Kč za provedenou analýzu u skotu a prasat, do 70% nákladů na analýzu vykonávanou třetí stranou nebo jejich jménem s cílem stanovení genomické plemenné hodnoty.

Předmět dotace:

2.A.b. Podpora zavádění a vedení plemenných knih (dále jen „PK“) dle plemen vyjmenovaných hospodářských zvířat

Podpora uznanému chovatelskému sdružení na zavádění a vedení PK podle plemen.

- do 8 Kč na kus plemen mléčného a kombinovaného typu skotu, vedeného v PK (dle čtvrtletního průměrného stavu, potvrzeného osobou pověřenou vedením ústřední evidence hosp. zvířat),
- do 11 Kč na kus plemen masného typu skotu, vedeného v PK (dle čtvrtletního průměrného stavu, potvrzeného osobou pověřenou vedením ústřední evidence hosp. zvířat),

2.A.e. Kontrola užitkovosti (dále jen „KU“), výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a posuzování a kontrola dědičnosti (dále jen „KD“) užitkových vlastností a zdraví vyjmenovaných hospodářských zvířat

2.A.e.1) Kontrola užítkovosti

2.A.e.1.a) Podpora chovatelů, jehož vyjmenovaná hospodářská zvířata jsou zařazena do KU, oprávněným osobám zajišťujícím KU. Podpora chovatelům bude poskytnuta prostřednictvím oprávněných osob, které zajišťují KU, z toho oprávněná osoba obdrží, pokud se jedná o skot 8 %, pokud se jedná o ostatní vyjmenovaná hospodářská zvířata 4 % z přiznané dotace.

- skot,

- do 220 Kč na jeden kus v KU (u dojeného skotu stupně A₄, s výjimkou stupně AT, dle průměrného stavu za období od 1.1. do 30.6. daného roku),

2.A.e.2.e) Podpora uznanému chovatelskému sdružení a osobě oprávněné k provádění a zabezpečování KD u skotu, prasat v období od 1.10.2014 do 30.9.2015.

- do 35 Kč na 1 kus v KD - dojitelnost,
- do 70 Kč na 1 kus v KD - lineární popis a hodnocení zevnějšku skotu,
- do 2 000 Kč na otestovaného býka v KD – zdraví,

2.A.e.3) Podpora testování

Podpora osobě oprávněné k testování a posuzování vyjmenovaných hospodářských zvířat a chovatelským podnikům prasat.

- skotu, stanice kontroly výkrmnosti skotu,

- do 60 000 Kč na prověřenou skupinu v roce,
- do 90 000 Kč za 1 prověřenou skupinu v roce.

Podpora osobě oprávněné k testování a posuzování růstové schopnosti skotu na provoz odchovny plemenných býků (minimální počet 4 kusů otestovaných býků ve skupině v jednom testu) v období od 1.10.2014 do 30.9.2015.

- skotu,

- do 70 Kč na krmný den testu.

Na dotační titul 2 na skot bylo v roce 2014 vyplaceno 94 737 685 Kč.

9. Poradenství a vzdělávání

Účel:

organizační, ekonomické a odborné poradenství.

9.A. Speciální poradenství

9.A.a. Speciální poradenství pro živočišnou výrobu ve vztahu k zákonu č. 154/2000 Sb.

9.A.a.1) Podpora poradenství pro živočišnou výrobu ve vztahu k zákonu č. 154/2000 Sb.

Předmět dotace:

- podpora pořádání seminářů a školení ve vztahu k zákonu č. 154/2000 Sb., pro chovatelskou veřejnost, avšak maximální výše podpory na jeden seminář či školení nepřesáhne částku 200 000 Kč,
Poznámka: při předkládání přímých nákladů se předloží prezenční listiny předmětného semináře či školení.
- vydávání poradenských publikací ve vztahu k zákonu č. 154/2000 Sb., poskytovaných chovatelům zdarma – tento předmět dotace nebude v roce 2015 realizován.

Subjekt:

pořadatel, vydavatel (se souhlasem MZe).

Forma dotace:

dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

Výše dotace:

do výše 60 % prokázaných přímých nákladů na semináře, školení, bez započtení zisku,

do výše 100 % prokázaných přímých nákladů na publikace poskytované chovatelům zdarma.

9.A.a.2) Podpora osvětové činnosti v živočišné výrobě.

9.A.a.2.a) zveřejňování výsledků plemenářské práce.

Subjekt:

oprávněná osoba, uznané chovatelské sdružení.

Forma dotace:

dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

Výše dotace:

fixní částka, dle rozhodnutí MZe, podle významu zveřejněných výsledků.

9.A.a.2.b) zabezpečování pořádání výstav a přehlídek hospodářských zvířat.

Subjekt :

pořádající nebo zabezpečující organizace, uznané chovatelské sdružení (se souhlasem MZe).

Forma dotace:

dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

Výše dotace:

fixní částka, dle rozhodnutí MZe, podle významu pořádané akce.

Zásady,

kterými se na základě § 1, § 2 a 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, stanovují podmínky pro poskytování dotací na udržování a využívání genetických zdrojů pro výživu a zemědělství pro rok 2015

I. Podpora udržovatelům genetických zdrojů hospodářských zvířat, ryb a včel

(dle plemenářského zákona)

Účel:

zachování genetických zdrojů hospodářských zvířat a geneticky cenných populací hospodářských zvířat, ryb a včel v rámci Národního programu zvířat, který jako určená osoba koordinuje VÚŽV.

I.1. Česká červinka

Účel podpory:

udržování jedinců plemene skotu česká červinka.

Subjekt:

způsobilým subjektem je pouze žadatel o dotaci, jenž je účastníkem Národního programu zvířat, tzn. má k datu, kdy je jeho žádost o dotaci doručena na MZe, platné Rozhodnutí o zařazení do Národního programu zvířat. Všechna zvířata, která jsou předmětem dotace, musí být zároveň evidovaná v ústřední evidenci jako živá zvířata ke dni 31. 7. 2015.

Předmět a maximální výše dotace:

kráva v kontrole mléčné užitkovosti (KU typu A)	do 20 000,- Kč
kráva v kontrole užitkovosti skotu bez tržní produkce mléka (KUMP typu B)	do 10 000,- Kč
plemenný býk zapsaný v Plemenné knize české červinky a v Ústředním registru plemeníků, přidělený do chovu připouštěcím plánem Plemenné knihy	do 30 000,- Kč
jalovice od ukončeného šestého měsíce věku	do 8 000,- Kč
jalovička do ukončených šesti měsíců	do 4 000,- Kč

Podmínky poskytnutí dotace:

- žadatel může uplatnit žádost o dotaci pouze na zvířata uznaná jako genetický zdroj, tj. jedince, kteří jsou takto jednoznačně identifikováni v plemenné knize české červinky;
- žadatel uplatňuje žádost o dotaci pouze na zvířata reprodukčně aktivní v rámci čistokrevné plemenitby;
- od jalovic před nástupem chovatelské dospělosti (prvním připuštěním) je k datu, kdy je žádost o dotaci doručena na MZe již odebrán a uložen v genobance VÚŽV vzorek genetického materiálu (tj. krev) doložený předávacím protokolem.

Dodatečné informace k podání žádosti o dotaci:

žadatel uplatní individuální požadavek o dotaci u Svazu chovatelů českého strakatého skotu, U Topíren 2, 170 41 PRAHA 7 (dále jen „Svaz chovatelů ČESTR“). Souhrnnou žádost s tabulkami č. 1, 2b a 3 dle části D. Přílohy podá po ověření oprávněnosti požadavků Svaz chovatelů ČESTR u VÚŽV. Doporučené žádosti předá VÚŽV v požadovaném termínu na MZe. Podrobný postup a závazné termíny pro předávání žádostí jsou uvedeny v části A. bodu l. písmenech i) a n) těchto Zásad.

1.2. Český strakatý skot**Účel podpory:**

udržování jedinců plemene českého strakatého skotu.

Subjekt:

způsobilým subjektem je pouze žadatel o dotaci, jenž je účastníkem Národního programu zvířat, tzn. má k datu, kdy je jeho žádost o dotaci doručena na MZe, platné Rozhodnutí o zařazení do Národního programu zvířat. Všechna zvířata, která jsou předmětem dotace, musí být zároveň evidovaná v ústřední evidenci jako živá zvířata ke dni 31. 7. 2015.

Předmět a maximální výše dotace:

kráva zařazená v kontrole mléčné užitkovosti typu A	do 15 000,- Kč
jalovice od ukončeného šestého měsíce věku do otelení	do 10 000,- Kč
jalovička do ukončených šesti měsíců věku	do 4 000,- Kč

Podmínky poskytnutí dotace:

- žadatel může uplatnit žádost o dotaci pouze na zvířata uznaná jako genetický zdroj, tj. jedince, kteří jsou takto jednoznačně identifikováni v plemenné knize českého strakatého skotu;
- předmětem dotace mohou být pouze jedinci, jejichž otec a otec matky je příslušníkem následujících linií: Brok (BO), Cesar 59 (CSM), Eben (EB), Fanfán (FAN), Frajer (FJ), Hubert (HB), Junek I (JUN), Květouš (KV), Laban (LB), Lom (LM), Lucián (LC), Menelík (ME), Mrak 5 (MKM), Primus (PY), Prut (PR), Šohaj (ŠJ) a Ulk (ULK);
- žadatel uplatňuje žádost o dotaci pouze na zvířata reprodukčně aktivní v rámci čistokrevné plemenitby;
- od jalovic před nástupem chovatelské dospělosti (prvním připuštěním) je k datu, kdy je žádost o dotaci doručena na MZe již odebrán a uložen v genobance VÚŽV vzorek genetického materiálu (tj. krev) doložený předávacím protokolem.

Dodatečné informace k podání žádosti o dotaci:

žadatel uplatní individuální požadavek o dotaci u Svazu chovatelů ČESTR. Souhrnnou žádost s tabulkami č. 1, 2b a 3 dle části D. Přílohy po ověření oprávněnosti požadavků podá Svaz chovatelů ČESTR u VÚŽV. Doporučené žádosti předá VÚŽV v požadovaném termínu na MZe. Podrobný postup a závazné termíny pro předávání žádostí jsou uvedeny v části A. bodu I. písmenech i) a n) těchto Zásad.

Za rok 2014 skot celkem **1 529 700 Kč**

Přímé platby a národní doplňková platba**Přímé platby**

Reformovaná Společná zemědělská politika (SZP) mění pro období 2015 – 2020 podstatným způsobem podobu podpor, zejména přímých plateb. Mezi cíle reformované SZP v rámci přímých plateb patří větší důraz na šetrný přístup k životnímu prostředí pomocí režimu ozelenění, generační obměna na venkově prostřednictvím podpor pro mladé zemědělce nebo podpora odvětví, které čelí určitým obtížím, a jsou nesmírně důležité z hospodářského, sociálního nebo environmentálního hlediska.

Od roku 2015 dojde k zásadní změně kalkulace přímých plateb prostřednictvím vícesložkové platby. Z roční obálky členského státu se nejdříve vyčíslí povinné platby na tzv. ozelenění (greening) ve výši 30 % a dále na podporu pro mladé zemědělce, kterou ČR předpokládá využít na úrovni 0,2 %. Zároveň bylo ČR rozhodnuto o vyhrazení 15 % této obálky na podporu citlivých sektorů prostřednictvím dobrovolné podpory vázané na produkci. Zbývající část obálky, což bude cca 55 %, bude představovat jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS). Česká republika hodlá pokračovat v poskytování SAPS do roku 2020. Výše základní sazby SAPS včetně greeningové platby by měla činit cca 5 500 Kč/ha.

Reformovaná SZP obsahuje řadu nových prvků, které dosud nebyly aplikovány. Nově se zavádí pojem aktivní zemědělec jako základní podmínka pro poskytování přímých plateb a některých plošných opatření Programu rozvoje venkova.

Jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS)

Jednotná platba na plochu zemědělské půdy tvoří stabilní složku k zemědělským příjmům. Zemědělci se mohou rozhodnout, co chtějí produkovat, přičemž jim je zaručena stejná výše podpory nezávisle na tom, co produkují. Díky tomu se mohou lépe přizpůsobit poptávce na trhu zemědělských komodit.

Poskytnutí podpory SAPS upravuje nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády. SAPS je poskytován ze zdrojů Evropské unie na hektar způsobilé a oprávněné zemědělské půdy. Poskytnutí finanční podpory v rámci SAPS je mimo jiné podmíněno splněním podmínek aktivního zemědělce a zemědělského podnikatele, řádným obhospodařováním zemědělské půdy, dodržováním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (tzv. DZES) a také dodržováním některých zákonných požadavků na hospodaření (tzv. PPH), které jsou společně s DZES známy jako podmínky podmíněnosti (tzv. Cross-Compliance).

Nedílnou součástí dotačního opatření SAPS je nově platba na zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (ozelenění nebo-li greening). Cílem ozelenění je snížit negativní dopady zemědělské činnosti na životní prostředí. Pokud žadatel požádá o SAPS, je povinen dodržovat na všech svých způsobilých hektarech zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí.

Základní pravidla greeningu vyplývají z příslušného evropského nařízení pro přímé platby, které vymezuje jeho tři složky, tj. diverzifikaci plodin, zachování výměry trvalých travních porostů a vyhrazení plochy využívané v ekologickém zájmu (EFA - ecological focus area).

Žádost o poskytnutí přímých plateb je podávána v rámci tzv. Jednotné žádosti na Státní zemědělský intervenční fond (SZIF), a to do 15. května příslušného kalendářního roku.

Vzhledem k tomu, že novým členským státním po jejich vstupu do EU nebylo umožněno vyplácet přímé platby v plné výši, bylo v přístupových smlouvách stanoveno jejich postupné navyšování. Přehled výše vnitrostátních stropů na přímé platby, včetně SAPS, je uveden v následující tabulce.

Výše vnitrostátních stropů na přímé platby, obálky a sazby SAPS pro ČR v letech 2007 - 2014

Rok	Výše vnitrostátních stropů na PP (mil. EUR)	Obálky na SAPS (mil. EUR)	Sazby SAPS (EUR/ha)	Sazby SAPS (Kč/ha)
2007	377,919	355,384	101,40	2 791,50
2008	470,463	437,762	124,60	3 072,20
2009	559,622	517,895	147,43	3 710,00
2010	654,241	581,177	165,07	4 060,80
2011	739,941	667,365	189,32	4 686,50
2012	832,144	755,659	214,28	5 387,30
2013	909,313	832,828	235,86	6 068,88
2014	875,305	773,751	218,08	5 997,23

Dobrovolná podpora vázaná na produkci

Česká republika dlouhodobě podporuje citlivé sektory rostlinné a živočišné výroby v rámci přímých plateb. V minulých letech byly finanční prostředky ve výši 3,5 %, pro rok 2014 ve výši 6,5 % roční obálky na přímé platby, směřovány prostřednictvím zvláštní podpory dle čl. 68 do sektoru brambor pro výrobu škrobu, chmele, krav bez tržní produkce mléka, mléčného sektoru a chov ovcí a koz.

Pro období 2015 – 2020 budou finanční prostředky směřovat nejenom na tyto sektory, ale i na ovoce, zeleninu, konzumní brambory, cukrovou řepu a bílkovinné plodiny podmíněné chovem hospodářských zvířat, a to v celkové výši 15 % roční obálky na přímé platby (průměrná roční částka cca 3,46 mld. Kč). Dochází tedy nejenom k rozšíření počtu podporovaných komodit, ale také k významnému nárůstu objemu finančních prostředků. Tento mechanismus na rozdíl od jiných jako jediný umožňuje podporu vázat na skutečnou aktuální produkci, nikoliv historické údaje, a je u něj tedy zaručeno, že podpora bude alokována tzv. „živým producentům“.

Podpora na chov telat masného typu

Chovatelům je toto opatření známo již z předchozího období, od roku 2015 je však podpora na telata masného typu vyplácena dle podmínek uvedených v nařízení vlády č. 50/2015 Sb.

Základní podmínkou pro tuto platbu je narození telete masného typu v období od 1. dubna roku předcházejícího podání žádosti do 31. března příslušného kalendářního roku, přičemž matkou telete musí být kráva chovaná v systému bez tržní produkce mléka a otcem býk masného plemene evidovaný v ústředním registru plemeniků. Ze zkušenosti s touto podporou bude i nadále kladen značný důraz na včasné přihlašování narozených telat a uvádění změn do ústřední evidence zvířat.

Průměrná roční podpora bude v období 2015 - 2020 činit na odvětví masných telat přibližně 668 mil. Kč. V roce 2014 bylo na tele masného typu vyplaceno 15 214,35 Kč/VDJ, což odpovídá celkovým 427 mil. Kč vyplacených na podporu masných telat. V roce 2015 byl pro výpočet platby na chov telete masného typu počet žádostí 5 180 a VDJ 21 178,950.

Podpora na chov krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka

Obdobně jako u předchozí podpory, je podpora na chov krav s tržní produkcí mléka vyplácena na základě podmínek uvedených v nařízení vlády č. 50/2015 Sb.

V novém programovacím období bude na sektor mléka podpora poskytnuta žadateli chovajícím krávy v systému s tržní produkcí mléka na hospodářství registrovaném v ústřední evidenci k 31. březnu příslušného kalendářního roku a současně podmíněna minimálním počtem 2 VDJ. Podpora nebude vyplácena na krávy chované v systému s tržní produkcí mléka v případě, že je již ve stejném kalendářním roce na ni požadována platba na masné tele a naopak.

Průměrná roční podpora bude v období 2015 - 2020 činit na odvětví dojníc cca 1 384 mil. Kč. V roce 2014 bylo na dojnice vyplaceno 2 750,62 Kč/VDJ v plné výši a 1 375,31 Kč/VDJ v poloviční výši sazby, což odpovídá celkovým 911 mil. Kč vyplacených na sektor dojníc. V roce 2015 byl pro výpočet platby na chov krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka počet žádostí 1 899 a počet VDJ byl 372 601,40.

Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)

Celková částka určená na rok 2015 byla 880 000 tis. Kč. Sazba pro podporu KBTPM byla v roce 2015 131,63 (Kč/jednotka) a počet VDJ byl 199 893,40. Na přežvýkavce byla sazba 101,63 (Kč/jednotka) a počet VDJ byl 990 555,35.

Opatření Dobré životní podmínky zvířat

Nařízení vlády č. 74/2015, ze dne 8. dubna 2015, o podmínkách poskytování dotací na opatření dobré životní podmínky zvířat (účinnost dnem 15. dubna 2015)

Nově zaváděné opatření Dobré životní podmínky vzniklo v návaznosti na zahájení nového programového období 2014-2020 a nastavení Programu rozvoje venkova České republiky na období 2014-2020.

Opatření má za úkol podpořit dobré životní podmínky v chovu skotu, kategorii krav s tržní produkcí mléka a v chovu prasat, kde se opatření týká kategorie prasnic, prasniček a selat. Opatření je cíleno na celé území ČR s výjimkou hlavního města Prahy. Opatření přispívá k zavádění inovativních technologií chovu a postupů.

Dotace je poskytována na velkou dobytčí jednotku (dále jen „VDJ“) způsobilých hospodářských zvířat a kompenzuje dodatečné náklady a ušlé příjmy v důsledku zvýšených nákladů plynoucích z dobrovolného závazku na dodržení příslušných podmínek opatření.

Závazky týkající se dobrých životních podmínek zvířat, které jsou způsobilé k získání podpory podle článku 33 Nařízení (EU) č. 1305/2013, musí zajistit vyšší úroveň produkčních metod v jedné z následujících oblastí:

- a) poskytování vody, krmiva a péče o zvířata v souladu s přirozenými potřebami chovu hospodářských zvířat;
- b) podmínky ustájení, například větší přidělený prostor, podlažní povrch, materiály používané k obohacení prostředí, přirozené světlo;
- c) přístup do venkovních prostor;
- d) postupy, které se vyhýbají mrzačení nebo kastraci zvířat, nebo ve zvláštních případech, kdy je mrzačení nebo kastrace považována za nutnou, postupy, při nichž se používají anestetika, analgetika a protizánětlivé léky či imunokastrace.

Jednotlivé podpořené operace v chovu skotu:

1. **Zvětšení lehacího prostoru v chovu dojníc** (krávy chované v systému s tržní produkcí mléka) – 13 EUR/VDJ
2. **Zlepšení stájového prostředí v chovu dojníc** – 67 EUR/VDJ
3. **Zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy** (dojnice, které jsou březí a nacházejí se v období maximálně 60 dní před ukončením březosti) – 52 EUR/VDJ

Struktura podaných žádostí o podporu PRV v rámci Opatření Dobré životní podmínky zvířat - rok 2015

Podopatření	Podané žádosti 2015			
	Počet žadatelů	Požadováno		
		Počet hospodářství	Počet VDJ	Suma v tis. Kč
Zvětšení lehacího prostoru v chovu dojníc	407	468	145 822,6	52 577
Zlepšení stájového prostředí v chovu dojníc	630	760	236 958,8	440 328
Zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy	359	406	71 245,6	102 752

Pramen: SZIF, listopad 2015

V souvislosti s potřebou upravit některé stanovené podmínky opatření, došlo Ministerstvo zemědělství k závěru, že nejvhodnější variantou pro přijetí změn bude novelizace nařízení vlády.

Pro rok 2016 je počítáno s novými národním dotačním programem na podporu životní pohody krav chovaných v systému s tržní produkcí mléka. Jedná se o těchto 5 opatření:

- Podpora napájení dojníc v zimním období temperovanou vodou,
- Podpora provádění faremní diagnostiky původce mastitid dojníc,
- Podpora snížení škodlivých patogenních mikroorganismů ve stájovém prostředí,
- Podpora ošetřování končetin dle individuálních potřeb dojníc,
- Podpora opatření ke snížení tepelného stresu dojníc v letním období.

Na rok 2016 je předpokládána celková částka na tato opatření ve výši 450 mil. Kč. Návrhy těchto podpor jsou nyní ve fázi notifikačního procesu v orgánech EK s předpokládaným vyjádřením do konce ledna 2016. V souvislosti s touto podporou životní pohody dojníc je také připravován nově navrhovaný program na podporu režimu jakosti mléka a mléčných výrobků. Na toto opatření je počítáno s podporou ve výši 450 mil. Kč. Návrh této podpory je nyní taktéž ve fázi notifikačního procesu v orgánech EK.

MZe také započalo práce na přípravě národního dotačního programu na podporu životní pohody krav chovaných v systému bez tržní produkce mléka, s jehož realizací je v případě úspěšné notifikace v orgánech Evropské komise předběžně počítáno od roku 2017.

Shrnutí změn pro rok 2016

Změna při nahrazování zvířat

V nařízení vlády je od roku 2016 **ve všech podopatřeních pro dojnice** ošetřena možnost **převádění deklarovaných zvířat mezi všemi deklarovanými hospodářstvími žadatele**, a to **bez hlášení změny** jejich pohybu mezi těmito hospodářstvími. Změnové žádosti budou požadovány pouze v případě odsunu nebo přísunu dojníc na/z ostatních hospodářství (neuvezených v žádosti o poskytnutí dotace), příp. od jiného chovatele.

Nahrazování dojníc se neprovádí, pokud se účastní **svodu**, který trvá **nejdéle 10 dnů** (svodem zvířat se rozumí soustředění hospodářských zvířat různých chovatelů na určeném místě a k určenému účelu, jde-li o evidovaná zvířata podle plemenářského zákona).

Nahrazení dojnic oznamuje žadatel průběžně, nejpozději **do 31. března** následujícího kalendářního roku, za který má být dotace poskytnuta.

Úprava podmínky chovu hospodářských zvířat tak, aby nedocházelo k jejich týrání nebo usmrcování nepovoleným způsobem

Podmínka, že žadatel musí chovat všechna zvířata tak, aby nedocházelo k jejich týrání nebo usmrcování nepovoleným způsobem, **je zpřesněna** o vyjmenovaná ustanovení týkající se chovu hospodářských zvířat (jejich ustájení), uvedená **v nové příloze č. 8** k tomuto nařízení vlády. Podle § 6 budou v rámci jednotlivých podopatření předmětem KNM všechna zvířata chovaná na deklarovaných hospodářstvích. **Sankční ustanovení** (§ 17 odst. 2) **se však vztahuje na všechna hospodářství žadatele**, nikoli pouze na hospodářství uvedená v žádosti o poskytnutí dotace. Bude-li tedy v rámci jiných kontrol (národní dotace, Cross compliance atd.) zjištěno, že došlo k porušení zákona na ochranu zvířat proti týrání nebo porušení ustanovení uvedených v příloze č. 8 k tomuto nařízení vlády na jiných hospodářstvích žadatele než na deklarovaných, žadateli dotace na opatření DŽPZ nebude poskytnuta.

Zpřesnění definic

Trvalý objekt - podle nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle užívatelských vztahů:

Trvalým objektem se rozumí stavba nebo jiné zařízení se stavebními prvky pevně spojenými se zemí, sloužící pro chov zvířat.

Stavební oddělení – v podopatření zlepšení stájového prostředí v chovu dojnic a podopatření zvětšení plochy pro odstavená selata se upravuje definice stavebního oddělení ve smyslu oddělení skupiny zvířat v přibližně stejné fázi reprodukčního cyklu z důvodu umožnění vytvoření stabilního prostředí pro tuto skupinu s minimalizací vnějších a vnitřních vlivů a možností řádného provedení očisty vyčleněných prostor. Z důvodu dodržení správné zoohygienické praxe nebude možné použít mobilní zábrany k oddělení prostor.

Hlášení změn v Osvědčení parametřů

V případě změny způsobu ustájení nebo změny rozměrů výběhu, je žadatel povinen **ohlásit tuto změnu do 30 dnů před provedením změny**.

Podopatření zlepšení stájového prostředí v chovu dojnic

Je umožněno žadatelům **snížit četnost aplikací** dezinfekčních přípravků při použití chemických přípravků **s delší dobou účinnosti**.

Novela umožňuje žadatelům **likvidaci obalů** od jím aplikovaných chemických přípravků nebo biologických materiálů **pověřenou osobou** podle zákona o odpadech, při **předložení potvrzení** s vyjmenovanými náležitostmi.

Stanovená hodnota pH upravené podestýlky **se nevztahuje na stavebně oddělené porodny**.

Podopatření zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy

Do žádosti o poskytnutí dotace na toto podopatření uvádí žadatel **seznam** identifikačních čísel **dojnic**, u kterých bude žadatel plnit podmínky po celou dobu retenčního období, a **u kterých případně doba porodu na období od 1. července do 30. listopadu** příslušného kalendářního roku, za který má být dotace poskytnuta.

Retenční období je pro toto podopatření období **od 1. června do 30. listopadu** příslušného kalendářního roku, za který má být dotace poskytnuta.

Při **nahrazování** dojnic v tomto podopatření jsou definovány dvě možnosti, a to buď u zvířete, které je nahrazováno před nebo až po splnění stanovené podmínky.

Úprava sazeb v důsledku dorovnání vypočtené újmy do 100 % pro suchostojné krávy (63 EUR/VDJ).

Změna formulářů evidencí

Je upraveno znění i **forma** jednotlivých **evidencí** (náležitosti, nikoli přesný vzor) v souvislosti s umožněním jejich **vedení v elektronické podobě**.

Informace o možnosti využívání Portálu farmáře SZIF při podávání Jednotné žádosti

Upozorňujeme všechny potenciální žadatele na možnost zpracovat tzv. Jednotnou žádost (JŽ) v elektronické podobě na webových stránkách SZIF prostřednictvím Portálu farmáře SZIF. Tento portál nabízí možnosti, které mají žadatelům o dotace především zjednodušit a zrychlit provádění některých úkonů spojených s Jednotnou žádostí (JŽ). Jedná se zejména o podání JŽ na SAPS, Dojnice, SSP, STP, Top-Up, LFA, Natura 2000 a AEO, u nichž je žadateli umožněno využití elektronických předtisků žádosti pro následné podání.

Agroenvironmentální opatření pro rok 2015

Mezi opatření v rámci agroenvironmentálních opatření podporující chov skotu, ovcí a koz patří titul **Ekologické zemědělství** a podopatření **Ošetřování travních porostů**.

Opatření mají za úkol podpořit způsoby využití zemědělské půdy, které jsou v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí, krajiny a jejich vlastností. Dále podpora zachování obhospodařovaných území vysoké přírodní hodnoty, přírodních zdrojů, biologické rozmanitosti a údržby krajiny. Základní podmínkou pro poskytování finanční podpory v AEO je uzavření pětiletého závazku podáním žádosti o zařazení na počátku pětiletého období a v rámci tohoto závazku každoroční podávání žádosti o poskytnutí dotace. Žádost o dotaci je do 15. května kalendářního roku.

Podmínky poskytování dotací v AEO jsou uvedeny v nařízení vlády č. 79/2007 Sb. (novelizováno nařízením vlády č. 114/2008 Sb., nařízením vlády č. 45/2009 Sb. a nařízením vlády 282/2011 Sb.)

Do závazku AEO podle nařízení vlády č. 79/2007 Sb., již není od roku 2012 možné vstoupit, s výjimkou opatření zatravňování orné půdy, do kterých bylo možné vstoupit ještě v letech 2012 a 2013.

Od roku 2015 budou moci žadatelé s chovem hospodářských zvířat vstoupit do nových závazků v Agroenvironmentálně – klimatických opatřeních, podopatření Ošetřování travních porostů a do opatření Ekologické zemědělství, které je v novém programovém období 2014 -2020 vyčleněno jako samostatné opatření.

Obě opatření budou i nadále realizována formou pětiletých závazků, kdy se žadatel při vstupu do opatření zavazuje, že bude po celou dobu závazku dobrovolně hospodařit v souladu s podmínkami daného opatření a konkrétního dotačního titulu.

Poskytnutí platby bude v obou opatřeních podmíněno dodržením alespoň minimální intenzity chovu hospodářských zvířat 0,3 VDJ/ha travního porostu, od roku 2017 pak 0,35 VDJ/ha TP. V případě opatření Ekologické zemědělství bude možné podmínku intenzity chovu hospodářských zvířat plnit pouze zvířaty chovanými v souladu se zákonem č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství.

Ekologické zemědělství (EZ)

Podmínkou je hospodaření na půdě v režimu přechodného období nebo certifikovaném EZ a plnění podmínek nařízení Rady (ES) č. 834/2007, nařízení Komise (ES) č. 889/2008 a zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství. Při hospodaření na travních porostech je nutno dodržovat intenzitu chovu hospodářských zvířat (dle přílohy č. 4 nařízení vlády č. 79/2007 Sb.) ve výši nejméně 0,2 VDJ/ha travního porostu a nejvýše 1,5 VDJ/ha zemědělské půdy. Kontrola podmínky probíhá k 31. červenci kalendářního roku. Sazba pro EZ na travních porostech u zemědělců se souběhem ekologického a konvenčního zemědělství je 71 EUR/ ha.

U zemědělců hospodařících výlučně ekologicky je sazba stanovena na 89 EUR/ha (kurz pro přepočítání pro rok 2013 je 27,481 Kč/EUR). Sazba ve výši 89 EUR/ha bude platná pro žadatele, kteří celkovou výměru vedenou k datu podání žádosti o poskytnutí dotace v LPIS obhospodařují v systému přechodného období do EZ nebo v systému EZ. Tato výměra musí být obhospodařována v EZ až do konce sledovaného období v daném kalendářním roce tj. do 31. 12. Za porušení podmínky se nepovažuje ztráta užívání této výměry v LPIS ani nabytí nové výměry po datu podání žádosti o poskytnutí dotace a její nepřevedení do systému EZ.

Ekologické zemědělství na travních porostech je vzájemně kombinovatelné s podopatřeními **Ošetřování travních porostů**.

Ošetřování travních porostů

Zemědělci vstupující do titulů tohoto podopatření se zavazují plnit podmínky podopatření v rozsahu veškerých ploch travních porostů, které obhospodařují v době vstupu do tohoto podopatření. V rámci celofaremního přístupu mají žadatelé možnost zvolit cílené managementy na jednotlivé půdní bloky podle přírodních podmínek, popřípadě dle způsobu hospodaření na travních porostech v daném podniku. Žadatel je povinen do podopatření zařadit vždy celou výměru travních porostů, kterou má evidovanou v LPIS k datu podání žádosti o zařazení.

Podmínkou při hospodaření na travních porostech je dodržovat intenzitu hospodářských zvířat (dle přílohy č. 4 nařízení vlády č. 79/2007 Sb.) ve výši nejméně 0,2 VDJ/ha travního porostu a nejvýše 1,5 VDJ/ha zemědělské půdy k 31. červenci kalendářního roku.

Žadatel se řídí podmínkami jednotlivých titulů v případě sečení, hnojení a pastvy. V územích ZCHÚ, ochranných pásmech NP a ptačích oblastech v rámci soustavy Natura 2000 žadatel hospodaří v souladu s vymezením titulů ve vrstvě ENVIRO v rámci LPIS.

Podopatření ošetřování travních porostů zahrnuje devět titulů:

- Louky
- Mezofilní a vlhkomilné louky
- Horské a suchomilné louky
- Trvale podmáčené a rašelinné louky
- Ptačí lokality na travních porostech – hnízdiště bahňáků
- Ptačí lokality na travních porostech – hnízdiště chřástala polního
- Pastviny
- Druhově bohaté pastviny
- Suché stepní trávníky a vřesoviště

V průběhu pětiletého období nesmí na půdním bloku/dílu dojít ke změně titulu, který žadatel uvedl v žádosti o zařazení.

Výše dotace v podopatření Ošetřování travních porostů se pohybuje u luk mezi 75 – 417 EUR/ha a u pastvin od 112 – 308 EUR/ha.

Bližší informace na: www.eagri.cz .

Plemenářská práce a evidence hospodářských zvířat

Chov, šlechtění a ochrana genofondu hospodářských zvířat jsou jednou z priorit zemědělské politiky České republiky. Proto jsou pravidla pro tuto oblast upravena zvláštním předpisem - zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon). Zákon byl od doby svého vzniku v roce 2000 již několikrát novelizován, především z důvodů harmonizace s předpisy Evropských společenství.

Další novela plemenářského zákona je připravovaná v tomto roce v souvislosti se změnami ve struktuře a působnosti dozorových orgánů, schválenými ministrem. Kontrolní činnost nad dodržováním

plemenářského zákona provádí Česká plemenářská inspekce a dodržování povinností při označování a evidenci hospodářských zvířat též Státní veterinární správa ČR. Z důvodů zefektivnění kontrolní činnosti, odstranění duplicitních kontrol a byrokratické zátěže chovatelů, v neposlední řadě též snížení rozpočtových prostředků, rozhodl ministr zemědělství o sloučení obou státních dozorových orgánů od 1. 1. 2014.

Ministerstvo na základě § 5 plemenářského zákona uznává chovatelská sdružení, která vedou plemenné knihy nebo plemenářské evidence, vystavují potvrzení o původu plemenným zvířatům, stanovují chovné cíle a šlechtitelské programy jednotlivých druhů a plemen. Členy těchto uznaných chovatelských sdružení je rozhodující většina chovatelů plemenných zvířat. Ve šlechtitelských programech jsou zakotveny vlastnosti a znaky jednotlivých plemen, postupy provádění kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek a testování, způsoby hodnocení zvířat a další šlechtitelská opatření.

Ministerstvo také eviduje 4 chovatelské podniky prasat, které mají vlastní šlechtitelský program postavený na bázi zahraničních firemních programů P.I.C., Seghers Hybrids, Hypor a Dalland.

Od 1. 4. 2013 vstoupila v platnost novela vyhlášky č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů. V novele došlo k několika úpravám a změnám, vycházejícím z potřeb chovatelů, uznaných chovatelských sdružení, oprávněných osob a ostatních uživatelů tohoto právního předpisu. Současně došlo ke zpřesnění a doplnění těch ustanovení, která byla zdrojem nejednoznačného výkladu nebo nebyla dostatečně návodná pro uživatele.

Především byla upravena povinnost označit tele z dřívějších 72 hodin do 20 dní po narození za předpokladu, že chovatel zabezpečí totožnost telete jiným způsobem do doby jeho trvalého označení a zaeviduje datum označení ve stájovém registru i v ústřední evidenci. V souladu s ustanovením veterinárního zákona se zavádí evidování domácích porážek turů ve stájovém registru a zasilání hlášení o těchto porážkách do ústřední evidence. Současně se zavádí povinnost předat část B průvodního listu skotu pověřené osobě při ztrátě zvířete nebo jeho domácí porážce.

Z ostatních změn, dotýkajících se chovu skotu, uvádíme zejména úpravu ustanovení, které se týká vedení evidence formou počítačové databáze a zasilání hlášení elektronickou cestou, kde je v souladu s rozvojem elektronické komunikace umožněno zadávání dat přes Portál farmáře.

Zavádí se podmínky označení koní elektronickými identifikátory, upravuje se evidence koní v hospodářství, způsob registrace hříběte po narození, registrace koně přemístěného z jiného členského státu Evropské unie nebo dovezeného ze třetí země a stanovují se pravidla pro vydávání, předávání a vyplňování průkazů koní. Současně se zpřesňuje evidence včelstev na konkrétním stanovišti jako součást ochrany před použitím pesticidů při ošetřování kulturních porostů.

Na tuto novelu navazuje též novela vyhlášky č. 448/2006 Sb., o provedení některých ustanovení plemenářského zákona. Změny se týkají termínu zasilání připouštěcího lístku po narození hříběte.

Příslušná ustanovení zákona dále provádí vyhláška č. 370/2006 Sb., o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat, a vyhláška č. 447/2006 Sb., o genetických zdrojích zvířat významných pro výživu a zemědělství, která obsahuje vzor žádosti o zařazení do Národního programu, podrobnosti o rozsahu a způsobu hodnocení genetických zdrojů a stanovuje povinnosti účastníka Národního programu.

Shromážděním a zpracováváním údajů v informačním systému ústřední evidence a prováděním souvisejících odborných činností byla na základě veřejné zakázky z roku 2010 pověřena Českomoravská společnost chovatelů, a.s. Pověřená osoba také poskytuje chovatelům a ostatním povinným osobám veškeré potřebné formuláře k poskytování údajů, předává pokyny k vedení evidence a poskytuje poradenskou činnost. Přiděluje identifikační čísla a vede evidenci těchto čísel, vystavuje průvodní listy skotu a průkazy koní nebo jejich duplikáty a náhradní doklady a vede o nich evidenci. Významnou úlohu splňuje při kontrole identifikačních čísel a údajů předávaných chovateli, při opravách a doplňování databáze, archivaci a ochraně údajů.

Legislativa ČR týkající se chovu skotu

V následujícím přehledu je uvedena legislativa upravující podmínky chovu skotu. Jsou zde vybrány významné v současné době platné právní úpravy vztahující se ke komoditám „skot“ a „hovězí maso“.

Oblast chovu skotu obecně

- **Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství**, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 173/2004 Sb.**, o způsobu a rozsahu vyžadování údajů Výzkumným ústavem zemědělské ekonomiky.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 212/2004 Sb.**, o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování Státní zemědělské a potravinářské inspekci, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 213/2004 Sb.**, kterou se stanoví seznam teoretických a praktických oblastí, které tvoří obsah vzdělávání a přípravy vyžadovaný v České republice pro výkon regulované činnosti v rámci působnosti Ministerstva zemědělství.
- **Zákon č. 395/2009 Sb.**, o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití.

Oblast působnosti SZIF

- **Zákon č. 256/2000 Sb.**, o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů.
- **Nařízení vlády České republiky č. 69/2005 Sb.**, o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování činnosti zemědělského podnikatele, ve znění pozdějších předpisů.
- **Nařízení vlády České republiky č. 480/2009 Sb.**, kterým se mění některá nařízení vlády v souvislosti s přijetím nařízení vlády o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, ve znění pozdějších předpisů.
- **Nařízení vlády České republiky č. 309/2014 Sb.**, o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých zemědělských podpor, ve znění pozdějších předpisů.

Oblast veterinární péče a péče o pohodu zvířat

- **Zákon č. 166/1999 Sb.**, o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- **Zákon č. 246/1992 Sb.**, na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 342/2012 Sb.**, o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 299/2003 Sb.**, o opatřeních pro předcházení a zdolávání nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 380/2003 Sb.**, o veterinárních požadavcích na obchodování se spermatem, vaječnými buňkami a embryi, a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 382/2003 Sb.**, o veterinárních požadavcích na obchodování se zvířaty a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 208/2004 Sb.**, o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 356/2004 Sb.**, o sledování (monitoringu) zoonóz a změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka.

- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 389/2004 Sb.**, o opatřeních pro tlumení slintavky a kulhavky a k jejímu předcházení a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění vyhlášky č. 356/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- **Zákon č. 634/2004 Sb.**, o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 289/2007 Sb.**, o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 4/2009 Sb.**, o ochraně zvířat při přepravě, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 418/2012 Sb.**, o ochraně zvířat při usmrcování, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 22/2013 Sb.**, o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.
- **Věstník Ministerstva zemědělství**, kde je každoročně vydávána Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace.

Oblast šlechtění, evidence a označování zvířat

- **Zákon č. 154/2000 Sb.**, o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 136/2004 Sb.**, kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 370/2006 Sb.**, o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 447/2006 Sb.**, o genetických zdrojích zvířat.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 448/2006 Sb.**, o provedení některých ustanovení plemenářského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Oblast potravinářské výroby

- **Zákon č. 110/1997 Sb.**, o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 194/2004 Sb.**, o způsobu provádění klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat a podmínkách vydávání osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob k této činnosti, ve znění pozdějších předpisů.

Oblast krmivářství

- **Zákon č. 91/1996 Sb.**, o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 295/2015 Sb.**, o provedení některých ustanovení zákona o krmivech.
- **Zákon č. 147/2002 Sb.**, o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění pozdějších předpisů.

Oblast ekologického zemědělství

- **Zákon č. 156/1998 Sb.**, o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), ve znění pozdějších předpisů.
- **Zákon č. 242/2000 Sb.**, o ekologickém zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

- **Zákon č. 185/2001 Sb.**, o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- **Nařízení vlády České republiky č. 242/2004 Sb.**, o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření), ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 16/2006 Sb.**, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 377/2013 Sb.**, o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění pozdějších předpisů.

Portál farmáře

Ministerstvo zemědělství provozuje **informační portál pro zemědělce, tzv. Portál farmáře**. Portál je přístupný na těchto internetových adresách:

www.farmer.mze.cz, **http://farmer.mze.cz** a **http://farmer.eu**.

Portál farmáře je rozdělen na veřejně přístupnou a individuální část tj. část chráněná přístupovým heslem. Běžný uživatel má možnost nahlédnout do veřejné části portálu, ve které se nachází registr zemědělských podnikatelů, registr příjemců dotací a nachází se zde i řada užitečných odkazů a informací vztahujících se především k problematice dotací a podpor v rezortu.

Přístup do dalších pěti registrů, tematicky rozdělených na registr půdy, zvířat, vinic, chmelnic a sadů je bezplatně umožněn pouze oprávněným uživatelům, a to vždy pouze pro registr, ve kterém je subjekt evidován dle typu podnikání. Největší podíl subjektů má přístup do registru půdy a registru zvířat.

Registr zvířat je součástí IZR (Integrovaný zemědělský registr) a umožňuje registrovaným uživatelům prostřednictvím zabezpečeného přístupu nahlížet na data týkající se jimi chovaných zvířat a pořizovat si informativní výpisy údajů evidovaných o jeho hospodářství a zvířatech, současně umožňuje chovateli stáhnout si „iniciační větu“ pro elektronicky vedené stájové registry.

Registr půdy LPIS (Land Parcel Identification System) umožňuje registrovaným uživatelům prostřednictvím zabezpečeného přístupu nahlížet na data týkající se jimi užívaných farmářských bloků, pořizovat si on-line informativní výpisy a tisknout mapy.

LPIS je geografický informační systém (GIS), který je tvořen primárně evidencí využití zemědělské půdy. LPIS vznikl na základě zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství na přelomu let 2003 a 2004. Ke spuštění došlo 21. března 2004.

Zhodnocení průběhu národního ozdravovacího programu (NOP) od infekční rinotracheitidy skotu (IBR) v České republice k 30. 6. 2015

I. Úvod

K 30. 6. 2015 činil počet hospodářství v ČR, která byla prohlášena za úředně prostá IBR **92,81%**. V prvním pololetí 2015 došlo k významnému kvalitativnímu posunu. Krajské veterinární správy převedly nově 10% chovatelů do skupiny IBR prostých. V ČR zbývá cca 7% hospodářství, v nichž dosud nebylo dokončeno ozdravování. V konkrétním číselném vyjádření to znamená, že z **20 019** hospodářství aktivně chovajících skot bylo ozdravování ukončeno v **18 580** hospodářstvích. Tato byla převedena do úředně prostých. Ozdravování zbývá dokončit v **1 439** hospodářstvích. Většinu z tohoto počtu tvoří drobní chovatelé. V tomto počtu jsou však také hospodářství, která ukončila chov skotu, ale zvířata v ústřední evidenci neodhlásila.

Dokončení národního ozdravovacího programu v ČR však limitují hospodářství, v nichž je dosud chován infikovaný skot. K 30. 6. 2015 zbývá v ČR **68** hospodářství s infikovaným skotem. V této skupině jsou převážně hospodářství, která v důsledku závažných nedostatků v průběhu ozdravování toto dosud

nedokončila nebo přišla o status úředně prostého. Poslední infikovaná zvířata se nacházejí především v základních stádech (u krav), ale v ojedinělých případech i u mladého skotu. Rozdíl mezi počtem hospodářství, v nichž jsou chována infikovaná zvířata (68) a počtem hospodářství, v nichž dosud nebylo dokončeno ozdravování (1 439) tvoří jednak hospodářství návazná jako např. teletníky, odchovny mladého skotu, samostatné výkrmny, v nichž infikovaná zvířata již chována nejsou, ale dokončením jsou na hospodářstvích s infikovanými zvířaty závislá. Na uvedeném rozdílu (1 371) však mají stále největší podíl hospodářství drobných chovatelů. Chov skotu v drobném (1 – 5 ks), reprodukčně využívaný nebo jen výkrm je v ČR stále hodně rozšířen.

Legislativa EU, konkrétně rozhodnutí Komise (ES) č. 2004/558 stanovuje v IBR prostých stádech každoročně ověřovat jejich status vyšetřením zvířat starších 24 měsíců. Vyšetření umožňuje provádět ze vzorků krve a vzorků mléka. Úkony v „Metodice kontroly zdraví a nařízené vakcinace“ se tomuto ustanovení plně podřizují. V roce 2015 došlo ke změně v tom, že vzorky mléka neodebírá inspektor KVS, ale odebírá je chovatel. Ustanovení kapitoly V, tzn. nezbytné úkony v průběhu a v závěru ozdravování, zůstávají pro rok 2015 beze změn. Většinu laboratorních vyšetření včetně závěrečných bude hradit stát. Pokud jde o závěrečná vyšetření, jsou hrazena pouze dvě vyšetření s negativním výsledkem. Jsou to dvě následná vyšetření v intervalu 6 měsíců, na jejichž základě je možné hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR. Z toho vyplývá pro chovatele povinnost jednak přesné evidence infikovaných zvířat, a také zabezpečení stanovené diagnostické kontroly (namátkových vyšetření), aby se nestalo, že ještě závěrečná vyšetření odhalí infikovaná zvířata. V tomto případě je nezbytné (viz RK č. 2004/558, resp. čl. 8. NOP od IBR) po vyřazení infikovaných zvířat vyšetření opakovat. V případě, že existují pochybnosti, že ve stádě mohou být infikovaná zvířata administrativně vedená jako neinfikovaná, je nezbytné provést před prvním závěrečným vyšetřením cílené došetření (viz kódy pro průběžná vyšetření během ozdravování).

2. Nákazová situace v Evropě

K 30. 6. 2015 byla nákazová situace dle rozhodnutí Komise (ES) č. 2004/558 následující:

- **Státy (regiony) IBR prosté:** Dánsko, Švédsko, Finsko, Rakousko, v Německu spolkové země Bavorsko, Durynsko, Sasko, Sasko-Anhaltsko, Braniborsko, Berlín, Meklenbursko-Přední Pomořansko a v Itálii o autonomní provincie Bolzano.
Tyto státy (regiony) jsou uvedeny v příloze č. II rozhodnutí Komise (ES) č. 2004/558 a vztahují se na ně doplňkové záruky dle článku 10 směrnice Rady 64/432/EHS. Kromě výše uvedených členských států (regionů) jsou dále IBR prosté Norsko a Švýcarsko.
- **Státy (regiony) jímž byl oficiálně EK schválen (národní, regionální) program ozdravování:** Belgie (všechny regiony), Česká republika (všechny kraje), Německo (všechny regiony mimo regionů uvedených v příloze II, v Itálii oblast Friuli-Venezia Giulia, oblast Valle d'Aosta a autonomní provincie Trento.
Tyto státy (regiony) jsou uvedeny v příloze č. I rozhodnutí Komise (ES) č. 2004/558 a vztahují se na ně doplňkové záruky dle článku 9 směrnice Rady 64/432/EHS.

3. Hospodářství s chovem skotu – počty skotu

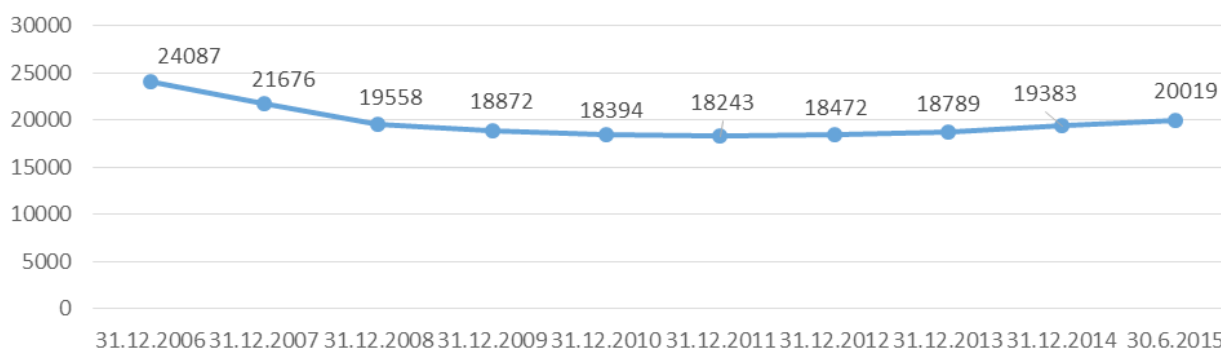
(údaje jsou podrobně uvedeny v souboru č. I, „Stav skotu“, v tabulkách I – 4)

Celkový počet registrovaných hospodářství chovajících skot (dle údajů v IZR) byl k 30. 6. 2015 **34 091**. Naproti tomu počet hospodářství aktivních, ve kterých byl skot skutečně chován, činil **20 019**. Počet hospodářství, v nichž není aktuálně chován skot, je vysoký a činí **14 072** a neustále se zvyšuje. V této skupině jsou registrována hospodářství sezónní (se střídavým chovem), v nichž nebyl k datu zpracování chován skot, ale rozhodující část činí hospodářství, v nichž není skot dlouhodobě chován a chovatel je opomenutím či záměrně neodhlásil.

Počet hospodářství s aktivním chovem skotu až do roku 2011 klesal. V roce 2012 došlo ke zlomu a jejich počet začal mírně narůstat. Tento trend dosud trvá. Situaci ukazuje následující tabulka a graf:

Stav k datu	Počet (aktivních) hospodářství se skotem	Pokles (zvýšení) o:
31. 12. 2006	24 087	
31. 12. 2007	21 676	- 2.411
31. 12. 2008	19 558	- 2.118
31. 12. 2009	18 872	- 686
31. 12. 2010	18 394	- 478
31. 12. 2011	18 243	- 151
31. 12. 2012	18 472	+ 229
31. 12. 2013	18 789	+ 317
31. 12. 2014	19 383	+ 594
30. 6. 2015	20 019	+ 636

Počet aktivních hospodářství s chovem skotu v letech 2006 - 2015

Ke zvýšení došlo i u početních stavů skotu. Stav skotu k 31. 12. 2014 činil 1 407 555 ks. K 30. 6. 2015 se zvýšil na 1 475 104 ks. To znamená, došlo ke zvýšení o 67 549 ks.

4. Dosavadní průběh a výsledky NOP od IBR.

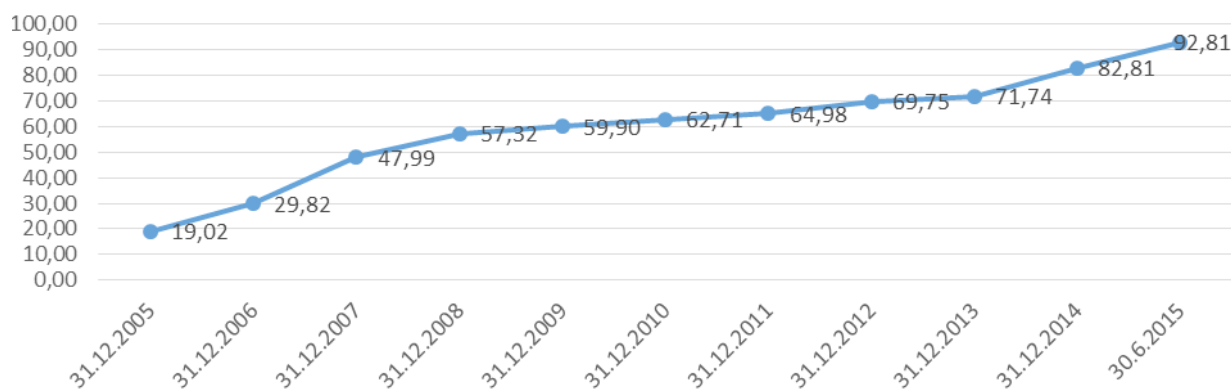
(údaje jsou podrobně uvedeny v souboru č. 2, „Průběh NOP“, v tabulkách I-7)

NOP od IBR byl zahájen v lednu 2006. Za devět a půl roku jeho průběhu stoupl procento IBR prostých a ozdravených hospodářství z **19,02%** na **92,81%**. Procento hospodářství, v nichž byla eliminována infekce, se tak od začátku ozdravování zvýšilo o **73,79%**. K nejvyššímu nárůstu prostých hospodářství došlo v letech 2006 - 2008, dále v roce 2014 a prvním pololetí 2015.

Počet skotu ve skupině prostých hospodářství činil k 30. 6. 2015 **1 368 182 ks**. Jestliže ústřední evidence udává ke stejnému datu **1 475 104 ks**, pak to znamená, že **92,75%** skotu je již chováno v úředně prostých hospodářstvích. Situace mohla být lepší, kdyby nedošlo k zavlečení a rozšíření infekce do několika velkých, původně prostých stád skotu. KVS se podařilo finalizovat ozdravování u velkého počtu zejména drobných chovatelů (v roce 2014 a prvním pololetí 2015 – 21 %), což je organizačně a administrativně velmi náročné. Výsledky NOP od IBR od zahájení ozdravování tedy od roku 2006 do 30. 6. 2015 charakterizuje následující přehled a graf.

Stav k datu	% prostých hospodářství	nárůst v % od předchozího období
31. 12. 2005	19,02	-
31. 12. 2006	29,82	10,80
31. 12. 2007	47,99	18,17
31. 12. 2008	57,32	9,33
31. 12. 2009	59,90	2,58
31. 12. 2010	62,71	2,81
31. 12. 2011	64,98	2,27
31. 12. 2012	69,75	4,77
31. 12. 2013	71,74	1,99
31. 12. 2014	82,81	11,07
30. 06. 2015	92,81	10,00

Procento prostých hospodářství v letech 2005 - 2014 (stav k 31. 12.)

Rok 2015 je již desátým rokem povinného ozdravování od IBR v České republice. Tato doba měla být s ohledem na ověřené postupy ozdravování i na chovateli vykazovanou roční obměnu základních stád dostatečně dlouhou dobou, aby se podařilo ozdravování minimálně v dojených stádech ukončit. Před zahájením ozdravování byl podle výsledků vstupních sérologických vyšetření rozsah infekce ve stádech 85-95%, někde bylo nutné stádo kvalifikovat jako stoprocentně infikované. Z toho vyplývá, že ozdravit od IBR znamená obměnit celé stádo. Jako průměrnou roční obměnu stád chovatelé uvádějí 25 – 35%. Drobní chovatelé a některá masná stáda méně než 25%. Obměna stáda a zodpovědný přístup chovatele k ozdravování jsou základem jeho úspěšného dokončení. Bohužel ne všichni chovatelé si včas uvědomili významnost této povinné národní akce, finančně dotované státem a „dovolili“ infekci šířit se ve stádě ještě několik let po zahájení ozdravování. Došlo tak ke zvýšení počtu infikovaných zvířat, prodloužení a prodražení ozdravování. Délku ozdravování v ČR také prodlužuje to, že do některých IBR prostých stád byla podceněním zásad biologické bezpečnosti, zavlečena infekce, která se v nevakcinovaném stádě rychle rozšířila. Jedná se i o hospodářství dlouhodobě (již před zahájením ozdravování) IBR prostá. V mnohých případech došlo k prodloužení ozdravování tím, že chovatelé nakupovali skot (převážně z krachujících hospodářství) sice ze stejné nálezové situace, ale ze stáda s podstatně vyšším zastoupením infikovaných zvířat.

Třetí skupinou hospodářství, která dosud nedokončila ozdravování, jsou drobní chovatelé at' už jen výkrmového nebo i reprodukčně využívaného skotu. Někteří z těchto chovatelů ještě chovají 1-3 infikovaná zvířata, u většiny z nich však již infikovaná zvířata chována nejsou a ukončení programu je administrativní záležitostí. Je to však náročné zejména v krajích, kde je chov skotu v drobném silně rozšířen. KVS se podařilo v roce 2014 a prvním pololetí 2015 hodně drobných chovatelů převést do skupiny prostých. Přesto kvůli nárůstu počtu chovatelů se to zcela nepodařilo, proces bude nadále pokračovat. KVS musí velmi často suplovat administrativní nedostatky spočívající v neodhlášení (párového neodhlášení) zvířat chovatelem. Chovatel ukončí chov a skot neodhlásí. Tato hospodářství jsou v ÚE i několik roků vedena nadále jako aktivní hospodářství. S ohledem na potřebu ukončit ozdravování u všech drobných chovatelů at' už chovají jen žír nebo i reprodukčně využívaná samičí zvířata je nutné ustanovit jako zásadu nákup reprodukčního či zástavového skotu výhradně z hospodářství prostých IBR. Výjimkou mohou být jen výkrmny, které v rámci uzavřeného obratu stáda jsou vázány na zástavový skot z vlastního základního stáda, v němž dosud nebylo ozdravování dokončeno. V některých větších výkrmnách nakupující zástavový skot z více regionů a od chovatelů, kteří ještě ozdravují, jsou stále infikováni býci. Zde dosud nemohla být provedena závěrečná vyšetření.

5. Výsledky jednotlivých krajů

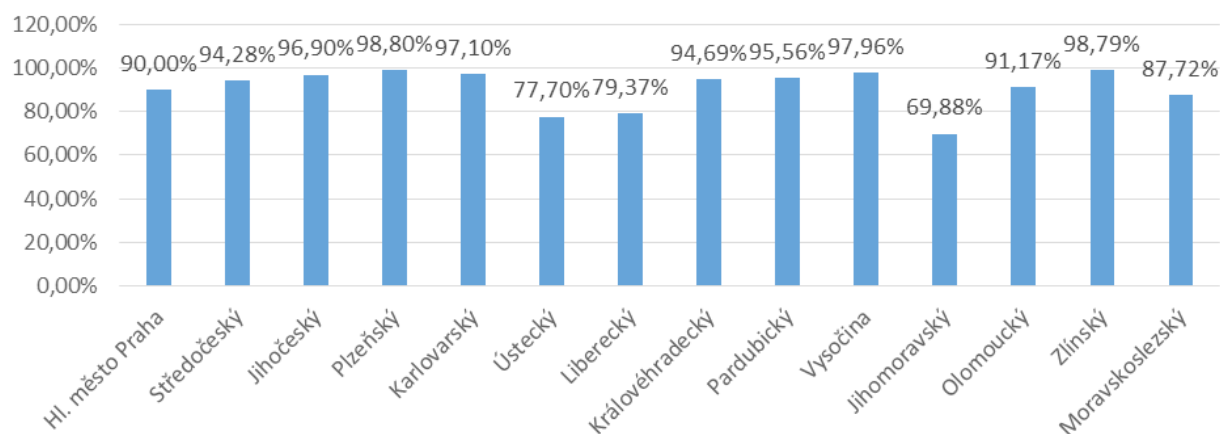
(údaje jsou podrobně uvedeny v souboru č. 2, „Průběh NOP“, v tabulkách I-7)

K 30. 6. 2015 již 10 krajů překročilo hranici **90%** úředně prostých hospodářství. Podle počtu hospodářství, v nichž byla eliminována nákaza a tato byla převedena do kategorie prostých, jsou nejdále kraje Plzeňský **98,80%**, Zlínský **98,79%**, Vysočina **97,96%** a Karlovarský **97,10%**. Situaci v jednotlivých krajích ukazuje následující tabulka a graf:

Situace ohledně úspěšnosti ozdravování v krajích

Kraj	% prostých hospodářství k 31. 12. 2005	% prostých hospodářství k 30. 6. 2015	Úspěšnost (nárůst) v ozdravování v %
Hl. město Praha	10,00	90,00%	80,00
Středočeský	6,02	94,28%	88,26
Jihočeský	21,60	96,90%	75,30
Plzeňský	51,34	98,80%	47,46
Karlovarský	6,50	97,10%	90,60
Ústecký	6,70	77,70%	71,00
Liberecký	27,82	79,37%	51,55
Královéhradecký	26,54	94,69%	68,15
Pardubický	2,76	95,56%	92,80
Vysočina	47,70	97,96%	50,26
Jihomoravský	2,57	69,88%	67,31
Olomoucký	1,91	91,17%	89,26
Zlínský	1,46	98,79%	97,33
Moravskoslezský	0,52	87,72%	87,20
CELKEM ČR	19,02	92,81%	73,79

Procento IBR prostých hospodářství k 30. 6. 2015

V prvním pololetí 2015 stoupl počet hospodářství, která ukončila ozdravování a obdržela status úředně prostého, o 10%. Jedná se o dobrý výsledek. Významný přírůstek lze konstatovat ve všech krajích, zejména pak ve Zlínském, Pardubickém, Jihočeském, Plzeňském, ale i Středočeském a Olomouckém kraji a Kraji Vysočina. Nejvíce hospodářství, která dosud nebyla převedena do kategorie úředně prostých, zbývá v kraji Ústeckém, Libereckém a Jihomoravském. Údaje jsou uvedeny v následujícím přehledu:

Hospodářství, kterým k datu 30. 6. 2015 dosud nebyl udělen status úředně prostého IBR

Kraj	Počet hospodářství
Hlavní město Praha	2
Středočeský kraj	125
Jihočeský kraj	93
Plzeňský kraj	23
Karlovarský kraj	13
Ústecký kraj	190
Liberecký kraj	217
Královéhradecký kraj	83
Pardubický kraj	75
Vysočina	46
Jihomoravský kraj	219
Olomoucký kraj	94
Zlínský kraj	15
Moravskoslezský kraj	244
CELKEM	1 439

Výše uvedená tabulka říká, ve kterých krajích je potřebné dokončit závěrečná vyšetření, respektive zvýšit úsilí při dokončování ozdravení, avšak dle počtu zbývajících hospodářství nelze jednoznačně uvažovat o termínu dokončení ozdravování v kraji. Situaci komplikují možné infekce prostých stád, tak jako se to stalo v Plzeňském kraji v roce 2014, když byla zavlečena infekce do jednoho z největších podniků s chovem skotu v ČR Osecké zemědělské společnosti na okrese Rokycany.

6. Zbývající hospodářství s infikovaným skotem

(údaje jsou podrobně uvedeny v souboru č. 3 „Pozitivní skot“, v tabulkách 1 – 4)

Se sledováním hospodářství, v nichž je chován sérologicky pozitivní resp. infikovaný skot, bylo započato v lednu 2011. Inspektoři KVS pololetně aktualizují seznamy a případně doplňují nově zjištěná infikovaná zvířata. Úbytek hospodářství i úbytek infikovaných zvířat je pololetně aktualizován porovnáním s údaji v ústřední evidenci. K 1. 1. 2011 bylo evidováno v ČR celkem **964** hospodářství chovajících infikovaný skot. K 30. 6. 2015 je jich evidováno **68**. Již ve čtyřech krajích byla infikovaná zvířata eliminována ze všech hospodářství. Jedná se o hlavní město Prahu, Karlovarský, Liberecký a Moravskoslezský kraj. V těchto regionech je potřebné co nejdříve provést závěrečná vyšetření, a u zbývajících převážně drobných chovatelů dokončit ozdravování, aby mohl být celý region považován za úředně prostý IBR.

S poklesem počtu hospodářství, která chovají infikovaná zvířata, poklesl i počet chovaného infikovaného skotu. K 1. 1. 2011 to bylo celkem **32 863** infikovaných zvířat, k 30. 6. 2015 klesl jejich počet na **4 450 ks**. V hospodářstvích, v nichž se ještě nacházejí infikovaná zvířata, je chováno celkem **35 915 ks** skotu. Pozitivní kusy představují 12 % z celkového počtu chovaného skotu na daných hospodářstvích. Ve většině hospodářství je procento nižší, naopak vyšší je v hospodářstvích, která v posledních dvou letech přišla o status, či dosud nezabránila šíření infekce ve stádě. Před rokem (k 30. 6. 2014) byl tento počet již nižší. Zavlečení infekce do tří velkých podniků (Osecká zemědělská, ZOD Zálší a ZD Haňovice) v roce 2014 znamenalo celkové zvýšení počtu infikovaných zvířat.

Individuální sledování hospodářství umožnilo získat podrobné přehledy o rozvrstvení infikovaných zvířat dle věkových kategorií (viz soubor 3, tab. 4). Nejvíce infikovaných zvířat je v kategorii šestiletých a starších krav. Situace se však zhoršila v důsledku zavlečení a rozšíření infekce do několika IBR prostých hospodářství, ale také tím, že v některých (rovněž kapacitních hospodářstvích) se nepodařilo ani po téměř desetiletém ozdravování zastavit reinfekce ve stádě. Bohužel v několika ozdravujících hospodářstvích se vyskytují nové infekce i u mladého skotu (nezapuštěných jalovic), což svědčí o vážných nedostatcích v ozdravování a dlouhodobě neřešených problémech. Zvýšil se také počet infikovaných prvotelek, mladých krav na druhých (i třetích) laktacích. Ztráta statusu v několika kapacitních hospodářstvích způsobila i zvýšení počtu infikovaných jalovic ve věku 12 – 18 měsíců. Zvýšení počtu infikovaných mladých zvířat ozdravování od IBR značně prodlužuje.

Nejčastěji zjišťovanými nedostatky jsou:

- Nedostatečné využívání diagnostických vyšetření v průběhu ozdravování k včasnému odhalení reinfekcí ve stádě,
- Chyby v provádění vakcinací:
 - nedodržení vakcinačního schématu podle návodu výrobce.
 - ukončení vakcinací v době, kdy se ve stádě ještě vyskytovalo infikované zvíře (zvířata).
 - nepřizpůsobení základní vakcinace u telat době jejich přesunu do OMD. Přesunovaná telata nebyla v imunitě a došlo k infekci po přesunu do OMD. V těchto případech musí být základní vakcinace provedena před přesunem telat do OMD.
- nečasné řešení případů šíření infekce ve stádě.
- závady chovatelské, spočívající v chybách při přemístění zvířat mezi stáji, nedostatečné ochraně mladých zvířat před infekcí, nedostatečné hygieně v objektech a další.
- závady z hlediska biologické bezpečnosti objektů v hospodářství.

7. Bilance průběhu ozdravování k 30. 6. 2015.

Kraj	Počet hospodářství aktivně chovajících skot z ÚE	Počet hospodářství, kterým byl udělen status IBR prostého	Počet hospodářství, kterým dosud nebyl udělen status IBR prostého	Počet hospodářství s infikovaným skotem	Počet infikovaných zvířat
Hl. město Praha	20	18	2	0	0
Středočeský	2 186	2 061	125	15	551
Jihočeský	3 004	2 911	93	12	550
Plzeňský	1 924	1 901	23	4	889
Karlovarský	448	435	13	0	0
Ústecký	852	662	190	3	18
Liberecký	1 052	835	217	0	0
Královéhradecký	1 563	1 480	83	4	516
Pardubický	1 689	1 614	75	1	371
Vysočina	2 259	2 213	46	4	149
Jihomoravský	727	508	219	4	102
Olomoucký	1 064	970	94	18	1 084
Zlínský	1 244	1 229	15	3	220
Moravskoslezský	1 987	1 743	244	0	0
CELKEM ČR	20 019	18 580	1 439	68	4 450

V tabulce jsou uvedeny důležité ukazatele charakterizující dosavadní průběh ozdravování v jednotlivých krajích, ale také možnosti ukončení NOP od IBR. V roce 2014 a zejména v prvním pololetí 2015 se podařilo KVS významně redukovat skupinu hospodářství, která dosud neobdržela status IBR prostého (viz sl. 4). K 31. 12. 2014 bylo těchto hospodářství 3 331. Jednalo se převážně o hospodářství drobnochovatelů, v nichž už vesměs nebyla chována infikovaná zvířata. Nepodařilo se však tuto skupinu zcela finalizovat a ukončit zde ozdravování. Bylo to také ovlivněno tím, že permanentně přibývá nových chovatelů. Ve druhém pololetí 2014 a prvním pololetí 2015 se zvýšil počet nových hospodářství chovajících skot o více než 1 000, převážně v kategorii drobných chovatelů. Vyhledání drobnochovatelů a jednání s nimi je administrativně náročnou činností inspektora KVS.

V pátém sloupci je uveden počet hospodářství, která limitují dokončení NOP od IBR na regionální i národní úrovni. Ve třech krajích (vyjma hl. města Prahy) Karlovarském, Libereckém a Moravskoslezském již není ani jediné hospodářství, v němž by byla chována infikovaná zvířata. V Libereckém a Moravskoslezském kraji je však stále velký počet převážně drobnochovatelů, kteří neobdrželi status. Je potřebné provést revizi zbývajících dle ÚE aktivních chovatelů skotu a ozdravování ukončit.

Z pohledu délky procesu ozdravování je kromě zastavení koloběhu infekce důležité i procento obměny základních stád skotu. Úroveň obměny v dojených stádech je taková, že původně infikovaná zvířata zjištěná vstupním sérologickým vyšetřením počátkem roku 2006 se již ve stádech nechovají. Problémem v tomto směru jsou některá masná stáda, v nichž ozdravování probíhalo a dosud probíhá bez problémů, ale průměrná dlouhověkost krav je natolik vysoká, že chovatel v rámci přirozené obměny, ani za devět a půl roku ze stáda všechna infikovaná zvířata nevyřadil. Inspektorům KVS se podařilo s mnohými chovateli domluvit vyřazení starých infikovaných krav a ozdravení ukončit. Se zbývajících bude nutné dále jednat, aby staré infikované krávy nadále **nepřipouštěli** a vyřadili.

Kromě masných stád, je nutné zaměřit se i na drobná reprodukční stáda, nepovolit další připouštění infikovaných zvířat, tato vyřadit a ozdravování ukončit. V případě potřeby nákupu samičího materiálu

k dalšímu chovu, orientovat tyto chovatele výhradně na prostá stáda.

Menší část ve skupině hospodářství, která dosud nezískala status, představují návazná hospodářství na ta, která chovají infikovaný skot. Jedná se o teletníky, odchovny mladého skotu, někde i stáje prvotelek, případně výkrmové stáje. V tomto případě se nedá nic urychlit a tato hospodářství musí „počkat“, až dokončí ozdravení „hlavní“ hospodářství s infikovanými zvířaty, vesměs základní stáda.

Největší část v této skupině tvoří hospodářství drobných chovatelů a hospodářství s výkrmem skotu do 10 ks. (viz soubor č. 1, tabulky 2, 3, a 4). Téměř šedesát procent drobných hospodářství s výkrmem chová 1 – 3 ks skotu a více než 80% chová 1 – 10 ks žíru.

Při dokončování ozdravování u drobných chovatelů je nutné postupovat podle aktualizovaných zásad NOP od IBR vydaných ve Věstníku MZe. Konkrétní postup stanoví Krajská veterinární správa dle individuálního vyhodnocení nálezové situace následovně:

- a) V hospodářstvích v nichž je chován reprodukční a/nebo výkrmový skot a chovatel dosud neukončil ozdravování metodou s vakcinací, bude postupováno podle čl. 8 písm. b), tedy eliminační metodou s vakcinací inaktivovanou markerovou vakcínou.
- b) V hospodářstvích specializovaných výhradně na výkrm skotu se rozhodne o ukončení ozdravování a prohlášení hospodářství za úředně prosté IBR dle toho, zda chovatel opakovaně nakupuje zástavový skot do výkrmu výhradně z hospodářství úředně prostých (lze předpokládat, že v hospodářství již nejsou infikovaná zvířata) nebo se nákup uskutečňuje i z hospodářství ozdravovaných a existuje riziko, že ve výkrmové stáji může být infekce. V tomto případě KVS rozhodne o vyšetření celé skupiny nebo části zvířat namátkovým vyšetřením (viz kódy MKZ kapitola V).

Pokud jde o kapacitní specializované výkrmny skotu s počtem více než 10 ks vykrmovaných zvířat, je nutné posoudit situaci zejména z hlediska nálezového původu zástavového skotu (viz čl. 8 a) NOP od IBR). Provést stanovená vyšetření, v případě splnění kritérií ozdravování ukončit a chovateli přiznat status.

Pro dokončení ozdravování od IBR vydalo MZe v květnu 2012 ve Věstníku zásady, které byly doplněny do NOP od IBR jako nový článek 17. Byl zaveden kontrolní režim spočívající jednak ve čtvrtletních hlášeních chovatelů a následných kontrolách ze strany KVS. Tento režim platí a je nutné jej dodržovat. Pokud jde o kontroly, nemohou se stát pouze administrativní záležitostí a konstatovat, že všechny úkony stanovené zásadami NOP od IBR a individuálním ozdravovacím programem chovatele jsou prováděny bez závad a nevímat si toho, že se ve stádě stále šíří infekce. Součástí kontrol musí být odborné posouzení aktuálního stavu v ozdravování a odborná pomoc při řešení problémů.

O prodloužení termínu připouštění infikovaných plemenic mohou požádat i chovatelé, kteří přišli v důsledku zavlečení infekce IBR do stáda o status a také chovatelé, kteří původně nepožádali, ale v důsledku komplikací v ozdravování je to nezbytné. Žádost musí být patřičně zdůvodněna a doporučena KVS.

8. Hospodářství s neefektivním pokračováním ozdravování

Situace v tomto směru se podstatně zlepšila. Chovatelů, kteří neefektivně vynakládali finanční prostředky na ozdravování kvůli jednomu, eventuálně několika starším zvířatům hodně ubylo. Inspektorům KVS se podařilo i u řady masných stád (i přes argumentaci o dlouhověkosti krav) ozdravování ukončit. I přesto zůstávají chovatelé, pro které není efektivní pokračovat v ozdravování a je nutno na ně upozornit. Je možné, že někteří z níže uvedených chovatelů již zbylá infikovaná zvířata vyřadili a čekají na výsledky závěrečných vyšetření.

Hospodářství s neefektivním ozdravováním

Číslo hospodářství	Chovatel	Počet skotu	Počet infikovaných kusů	61- 72 měsíců	Nad 73 měsíců
Středočeský					
CZ 21022120	Zemědělské družstvo Mečeříž	553	2	0	2
CZ 21025482	Pěstitel Stratov, a.s.	453	3	1	2
CZ 21001813	ZD Trhový Štěpánov a.s.	1 477	2	0	2
CZ 21000160	Josef Schüt	205	4	0	4
Jihočeský					
CZ 31000790	Novohradské hory, spol. s r.o.	288	4	0	4
CZ 31064521	REPROGEN, a.s.	298	1	0	0
Ústecký					
CZ 42041900	Jan Kotelenský	90	1	0	1
Vysočina					
CZ 61042148	ZVOZD "Horácko", družstvo	759	2	0	2
Jihomoravský					
CZ 62015420	AGRO Jevišovice, a.s.	1 356	7	5	2
Olomoucký					
CZ 71088745	Mahuléna Richterová	30	1	0	1
CZ 71000929	Jaroslav Frýbort	226	5	0	5
CZ 71024600	Zemědělské obchodní družstvo se sídlem v Černotíně	295	3	0	3
CZ 71032597	Jaroslav Frýbort	59	1	0	1
Zlínský					
CZ 72024634	Zámoraví, a.s.	932	7	0	7

V seznamu jsou chovatelé masného, ale i dojeného skotu. Vzhledem k tomu, že ozdravování od IBR dospělo do závěrečné fáze, je nutné s těmito chovateli jednat, provést kontrolu ozdravovacích programů, zejména dodržování harmonogramu eliminace infikovaných zvířat ze stáda, ke kterému se chovatel zavázal. Dohodnout termín ukončení ozdravování.

9. Hospodářství, která dosud neukončila ozdravování (z důvodů problémů v jeho průběhu, případně přišla o status) a je nezbytné jim průběžně věnovat odbornou pomoc

Jedná se o hospodářství, v nichž došlo v průběhu ozdravování k problémům. Vesměs se nepodařilo včas zastavit šíření infekce, narůstal počet infikovaných zvířat, což neumožnilo do současné doby ozdravování ukončit. Menší část tvoří hospodářství, kterým byl odebrán status IBR prostého v důsledku zavlečení a rozšíření infekce. Ve všech těchto hospodářstvích je nezbytné nadále uplatňovat systém kontrol (viz čl. 17, bod 3 NOP od IBR) a konzultací s chovateli o průběhu a aktuálních problémech ozdravování.

Jedná se o hospodářství, z nichž mnohá mají infikovaná zvířata i u mladých krav (první až druhá laktace). V případech, kdy počet infikovaných zvířat není vysoký, je potřebné projednat s chovateli, aby tato dále nezapouštěli a ve stanoveném termínu vyřadili.

Přehled hospodářství, kterým se zatím nepodařilo dokončit ozdravení

Číslo hospodářství	Chovatel	Počet chovaného skotu	Počet infikovaných kusů	Dojený	Nedojený
Středočeský					
CZ 21001587	Agro Přestavky	616	173	170	3
CZ 21008540	AGRONA RPETY s.r.o.	666	11	11	0
CZ 21001442	AGRO DRUŽSTVO Načeradec	724	11	11	0
CZ 21001194	AGRO DRUŽSTVO Načeradec	690	14	14	0
CZ 21008416	Agrodružstvo v Bykoši, družstvo	559	204	164	39
CZ 21070628	Statek Novák Jarpice - Kamenice	863	75	75	0
CZ 21028913	Ondřej Nevláčil	320	27	27	0
Jihočeský					
CZ 31017653	ZEMĚDĚLSTVÍ - výroba a obchod	189	93 x	0	91
CZ 31017664	ZEMĚDĚLSTVÍ - výroba a obchod	454	125x	0	120
CZ 31000789	SOHORS spol. s r.o.	166	114x	0	114
CZ 31000082	František Drs	251	44	44	0
Plzeňský					
CZ 32025316	Osecká zem. a obch. společnost a.s.	706	409	409	0
CZ 32025350	Osecká zem. a obch. společnost a.s.	352	2	2	0
CZ 32025338	Osecká zem. a obch. společnost a.s.	196	52	51	1
CZ 32025372	Osecká zem. a obch. společnost a.s.	788	426	418	3
Ústecký					
CZ 42004684	AGROKOMPLEX OHŘE a.s.	1 091	16	16	0
Královéhradecký					
CZ 52000355	Aleš Pícha	199	34	0	34
CZ 52035948	ZEAS Podhorní Újezd, a.s.	592	92	92	0
CZ 52036174	AGROCHOV SOBOTKA a.s.	1 480	381	381	0
Pardubický					
CZ 53020741	Zemědělsko obchodní družstvo Zálší	565	371	361	0
Vysočina					
CZ 61042182	ZD Police, družstvo	489	21	21	0
CZ 61032899	AGROKOM. s.r.o.	511	17	17	0
CZ 61033575	ZD LUKA, a.s.	1 350	109	109	0
Jihomoravský					
CZ 62015846	AGRODRUŽSTVO VRBOVEC, družstvo	731	37	37	0
CZ 62080433	KVATRO-EKOSTATEK, spol. s r.o.	287	17	0	17
CZ 62011550	AGRO - Měříň, a.s.	1 671	41	41	0
Olomoucký					
CZ 71020673	Zemědělské družstvo Unčovice	774	27	27	0
CZ 71032520	Farma Morava, spol. s r.o.	106	29	0	29

Číslo hospodářství	Chovatel	Počet chovaného skotu	Počet infikovaných kusů	Dojený	Nedojený
CZ 71038661	AGRO Česká Ves, s.r.o.	257	14	0	14
CZ 71020954	Zemědělské družstvo Újezd u Uničova	1 001	177	177	0
CZ 71020550	Zemědělské družstvo Haňovice	848	313	313	0
CZ 71020493	Zem. družstvo Dub nad Moravou	742	11	11	0
CZ 71083177	AGRO Česká Ves, s.r.o.	154	82	1	81
CZ 71000389	Zem. obchodní družstvo Ludmírov	754	340	338	2
CZ 71038683	Karel Rybár	287	68	0	63
Zlínský					
CZ 72015195	PLEMENÁŘSKÉ SLUŽBY a.s.	1 633	65	65	0
CZ 72000324	ZEAS Nedakonice, a.s.	1 111	148	148	0

Poznámka: x - izolace

10. Závěr

Je nutné si položit otázku, proč se ozdravení od IBR nepodařilo za devět a půl roku ukončit. Ozdravit od IBR, tedy od nákazy, jejíž původce je schopen infikovat všechna zvířata ve stádě, znamená provést obměnu celého stáda novým chovným materiálem. V ČR vykazovaná roční obměna u dojených i u masných stád dává odpověď, že za bezproblémového průběhu mohlo být ozdravování ukončeno. To ostatně dokládají mnozí chovatelé, kteří již program úspěšně završili.

Důvody prodlevy jsou hlavně dva. Ve většině stád, která dosud chovají infikovaná zvířata, nebyla po zahájení programu věnována ozdravování patřičná péče. Dlouho se ve stádě šířila infekce, nově přibývala infikovaná a pro stádo neperspektivní zvířata. Situace se neřešila, nehledaly se příčiny tohoto stavu a ozdravování se tím prodlužovalo. Na druhé straně neustále se „doplňovala“ skupina potenciálně rizikových zvířat, což se v některých stádech projevuje dodnes. Riziková (infikovaná) zvířata jsou neustálým (klidovým) zdrojem infekce. Dojde-li ke zhoršení podmínek chovu, různým zátěžím, okamžitě se to projeví přírůstkem nově infikovaných zvířat byt' udržovaných v trvalé imunitě. Má-li být v takovémto stádě úspěšně dokončeno ozdravování, musí chovatel dbát na standartní podmínky chovu, bez náhlých změn v ustájení, krmné dávce, přesunech zvířat, při provádění hromadných akcí na zvířatech, rekonstrukcích stájí a podobně.

Druhým stěžejním důvodem je nové zavlečení infekce do IBR prostých stád. Zdolání nákazy, dokončení ozdravování a prohlášení stáda za IBR prosté je jen první krok. Druhým krokem by měl být konkrétní a detailní program biologické ochrany hospodářství proti novému zavlečení původce do stáda. Nutno mít na paměti, že původce IBR, bovinní herpesvírus typ 1, není typem selektivního viru, který by nakazil jen část stáda, ale musí se počítat s tím, že během tří měsíců je schopen infikovat 90 - 100 % zvířat imunitně nechráněného stáda. O tom se přesvědčili v roce 2014 chovatelé několika prostých stád, do kterých byla zavlečena infekce.

Nákazová situace z hlediska IBR je v ČR stále riziková, a dokud zde budou hospodářství, která neukončila ozdravování, riziko trvá. Rizika jsou i ze zahraničí, zejména ze států, kde se ještě pro ozdravování nerozhodli. Většina chovatelů si bohužel tuto skutečnost neuvědomuje a podceňuje ji. Z toho důvodu by bylo potřebné, aby ve všech IBR prostých hospodářstvích byly individuálně stanoveny zásady biologické bezpečnosti s vymezením konkrétních chovatelských opatření proti zavlečení původce IBR do stáda. SVS vydala ve spolupráci s chovatelskými svazy v prvním čtvrtletí 2015 odborný informativní leták, z kterého mohou chovatelé čerpat.

V případech zavlečení infekce do prostých stád se již nestává nebo jen zcela výjimečně, že by zdrojem infekce bylo infikované zvíře. Zdá se, že skutečnost, že zvíře je rizikovým faktorem č. 1, se již chovatelům vžila. Ale nevžilo se, že rizikovým faktorem je také člověk, dopravní prostředky i volně žijící zvířata, hlodavci pokud mají kontakt se zvířaty rizikového stáda.

Rizikovými se také mohou stát výstavy a přehlídky zvířat. V současné době, kdy je v ČR dokončováno ozdravování od IBR, je striktním a logickým požadavkem, že těchto akcí se mohou zúčastnit výhradně zvířata z hospodářství se stejným nakažovým statusem, přičemž účast skotu z hospodářství s neznámou nakažovou situací je zakázána. Dále by mělo být samozřejmostí, že zvířata na výstavách budou ošetřovat a ke zvířatům budou mít přístup pouze ošetřovatelé z hospodářství původu. Musí být zabezpečeno, že návštěvníci výstavy se nedostanou do přímého kontaktu se zvířaty. Při návratu zvířat z výstavy je vhodné tato po dobu cca 3 týdnů ustájit odděleně a před opětovným začleněním do stáda nechat provést u všech nebo alespoň části zvířat (při vystavení většího počtu) vyšetření na přítomnost protilátek proti původci IBR.

NOP od IBR v České republice dospěl do závěrečné fáze. V této fázi již nelze vystačit s obecnými zásadami, stanovenými na začátku ozdravování v zásadách NOP od IBR. Zejména v hospodářstvích, která začala ozdravovat v roce 2006 a dosud jej nedokončila je nutný individuální přístup a trvalá odborná spolupráce, neboť důvody proč se nedaří, jsou specifické a vyžadují individuální řešení.

V žádném z krajů jako celku nebylo dosud ozdravování ukončeno. Tam, kde již nejsou chována infikovaná zvířata, není na co čekat. Pro přemísťování platí zásady článku 15 NOP od IBR, které jsou nastaveny tak, aby chránily především chovatele, který má IBR prosté stádo. Při dodržení nakažových hledisek přemísťování neomezují.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-257-8

Praha 2015